

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Vývoj zdanění mezd zaměstnanců v České republice

Development of Employee Payroll Taxes in the Czech Republic

Student: Bc. Monika Rozbrojová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jiřina Krajčová

Ostrava 2011

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh č. 10 a 11, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 až 9, dané mi k dispozici, jsem označila zdrojem, ze kterého jsem čerpala.

Podpis

V Ostravě dne

.....

Obsah

1	Úvod	1
2	Český daňový systém	2
2.1	Definice daně	4
2.2	Funkce daně	4
2.3	Vymezení daně z příjmů fyzických osob (dále jen „FO“)	5
2.3.1	Předmět daně	5
2.3.2	Poplatník daně	6
2.3.3	Příjmy osvobozené od daně	7
2.4	Vymezení pojmu „příjmy ze závislé činnosti“	8
2.5	Základ daně	9
2.5.1	Stanovení základu daně	9
2.5.2	Nezdanitelné části základu daně	11
2.5.3	Slevy na dani	12
2.5.4	Daňové zvýhodnění	13
2.6	Zdanění příjmů ze závislé činnosti	14
2.6.1	Daň vybíraná srážkou	14
2.6.2	Záloha na daň	14
2.7	Způsoby zdanění	15
2.7.1	Způsob A	15
2.7.2	Způsob B	18
2.7.3	Způsob C	19
2.8	Daňové přiznání	19
3	Vývoj zdanění mezd v období let 2000 – 2010	20
3.1	Změny ve zdaňování příjmů zaměstnanců	20
3.1.1	Rok 2000	20
3.1.2	Rok 2001	20
3.1.3	Rok 2002 – 2003	22
3.1.4	Rok 2004	23
3.1.5	Rok 2005	23
3.1.6	Rok 2006	26

3.1.7	Rok 2007	27
3.1.8	Rok 2008 – reforma.....	28
3.1.9	Rok 2009	32
3.1.10	Rok 2010	34
3.2	Rekapitulace nejvýznamnějších změn.....	34
4	Analýza zdanění mezd zaměstnanců	37
4.1	Rok 2000 – 2010 (praktická aplikace)	37
4.1.1	A – zaměstnanec bez dětí	38
4.1.2	B – samoživitelka s dvěma dětmi.....	39
4.1.3	C – rodina s jedním dítětem, manželka nepracuje.....	41
4.1.4	D – rodina se dvěma dětmi, rodiče oba pracují.....	42
4.2	Vývoj odvodového zatížení zaměstnanců	46
4.2.1	Efektivní daňová sazba (ETR1)	47
4.3	Vlastní návrh změn ve zdanění mezd zaměstnanců	49
5	Závěr.....	57
	Seznam použité literatury	58
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Daň z příjmů fyzických osob nebo také osobní důchodová daň má široký okruh poplatníků a proto představuje jednu z nejvýnosnějších částí příjmů veřejných rozpočtů. Vykazuje nejvyšší inkaso z přímých daní. Problematikou daní z příjmů jak fyzických tak právnických osob se zabývá zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, v platném znění. Zákon od svého vzniku prošel řadou novelizací, v rámci kterých došlo nesčetněkrát k jednotlivým úpravám, doplnění, zpřesnění či zrušení dosavadních ustanovení. Příliš časté změny v zákoně přinášejí jeho uživatelům značné problémy jak v aplikovatelnosti v praxi tak v porozumění a pochopení jednotlivých ustanovení.

Ve své diplomové práci se proto zaměřuji na problematiku daně z příjmů fyzických osob, a to především na příjmy podle § 6 citovaného zákona, což jsou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků. Cílem diplomové práce je zmapovat vývoj zdanění mezd a daňového zatížení zaměstnanců v České republice.

Práce je rozdělena do kapitol, které na sebe vzájemně navazují. V první kapitole se věnuji popisu českého daňového systému, dále pak vymezení jednotlivých pojmů, které s tímto souvisejí, od pojmu, co je to vlastně daň, přes její funkce po detailní vymezení daně z příjmů fyzických osob a funkčních požitků. Především první kapitola je zpracována podle právního stavu k 1. 1. 2011.

Následuje kapitola zaměřující se na vývoj a změny daně z příjmů fyzických osob v jednotlivých letech. Zákon o daních z příjmů je jeden z mála, který prochází nejčastěji změnami a novelizacemi, a proto není nejjednodušší se v těchto změnách orientovat. Z tohoto důvodu je cílem této kapitoly zmapovat vývoj těchto novelizací a podat jednoduchý a ucelený přehled.

Poslední třetí kapitolu jsem zaměřila na praktické zobrazení jednotlivých změn zákona, dopady těchto změn na fyzické osoby – zaměstnance v jednotlivých letech v rozdělení na 4 různé skupiny, od zaměstnance bez dětí po zaměstnance, který má manželku a vyživuje 2 děti. Na základě zhodnocení vývoje v oblasti zdanění zaměstnanců následuje vlastní návrh změn v systému zdaňování zaměstnanců.

2 Český daňový systém

Příjmem veřejných rozpočtů není pouze jediná daň, ale daní několik mezi sebou provázaných. Z tohoto důvodu mluvíme o soustavě daní nebo také o daňovém systému. Ten je tedy souhrnem všech daní, které se na daném území (České republiky) vybírají. Důvodem proč neexistuje pouze jedna daň, která by stačila pro naplnění státní pokladny, je že každá daň má své klady a zápory. „A tak je rozumné vytvořit soustavu z více daní, jejichž negativní dopady do ekonomiky se vyruší a kromě toho může systém zároveň plnit více funkcí v rámci fiskální politiky.“¹

Mezi požadavky kladené na daně a daňový systém patří:

- daňová spravedlnost – je otázkou, zda nějaká spravedlnost existuje, protože jedna skupina daňový systém může považovat za spravedlivý a jiná nikoli. Existuje např. princip platební schopnosti, kde je jednotlivci uložena daň v takové výši jaká je jeho schopnost je platit (např. důchodové daně) nebo princip užitku, kde by měli být jednotlivci zdaněni podle prospěchu na činnosti státu, obce nebo např. na veřejných výdajích,
- efektivnost zdanění – pod tímto požadavkem se skrývá zejména tlak na co nejnižší náklady zdanění a minimalizaci nadměrného daňového břemene, lze zde také zahrnout i požadavek na to, aby systém nepůsobil negativně na změnu chování jednotlivců či podniků, aby zdanění nebránilo investicím, inovacím, rozšiřování produkce atd. Daňové subjekty reagují na přílišné zvýšení daňového zatížení tím, že utlumují svou ekonomickou aktivitu, vede je to k daňovým únikům, popř. k přesídlení do jiného státu,
- právní perfektnost – nezbytnou součástí jsou přesné formulace v zákonech, především však v zákoně daňovém, aby zde nenastala možnost se daním díky pochybením vyhnout, a taky aby nepřesná formulace nezvyšovala nejistotu daňového subjektu, zda správně a přesně plní své daňové povinnosti,

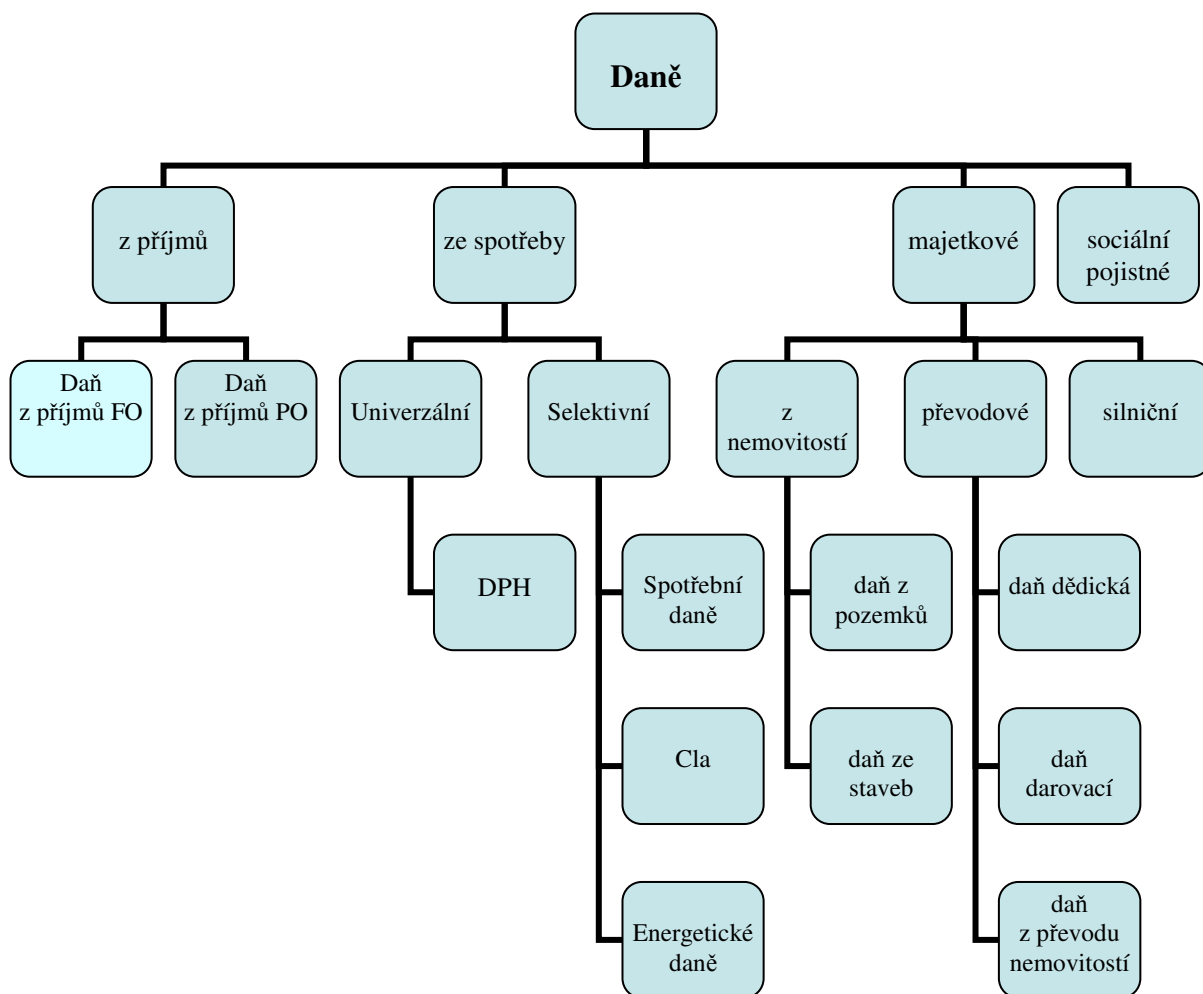
¹ Vančurová, A.; Láchová, L. *Daňový systém ČR 2010*. 10. aktualiz. vyd. Praha: VOX, 2010. 355 s. ISBN 978–80-86324–86-9.

- jednoduchost a srozumitelnost – znalost a orientace v daňových předpisech a daňové povinnosti, čím jednodušší daňový systém tím nižší náklady zdanění jednak na straně státu ale i na straně daňových subjektů.

Základním známým rozdělením daní podle vazby na důchod poplatníka je na daň přímou a nepřímou.

- **Daně přímé** – jsou takové, které hradí poplatník na úkor svého příjmu či majetku a není možnost je přenést na jiný subjekt. V české daňové soustavě se jedná o daně z příjmů a majetkové daně (viz následující schéma 2.1),
- **Daně nepřímé** – jsou zahrnuty v ceně zboží a služeb, tedy na subjekt dopadají nepřímo. Plátce daně se u nepřímých daní neshoduje s osobou poplatníka. Mezi nepřímé daně zahrnujeme spotřební daně, energetické daně, daň z přidané hodnoty a taky cla.

Schéma 2.1 – Daňový systém České republiky

2.1 Definice daně

Daň je definovaná jako povinná, ze zákona uložená, nenávratná, neekvivalentní a neúčelová peněžní platba, která plyne do veřejného rozpočtu, a která se pravidelně opakuje v různých časových intervalech (např. měsíčně, ročně) nebo se platí za určitých okolností (např. při dědickém řízení). Za specifickou daň se považuje i clo, které spadá pod spotřební daně. A mezi daně řadíme z ekonomického hlediska i pojistné. Neekvivalentnost znamená, že jednotlivec nemá nárok na protihodnotu ve stejné výši, jaká odpovídá jeho platbě. Daň je neúčelová, protože když je daň placena a stane se tak příjmem veřejných rozpočtů, zpravidla ještě není známo, co z ní bude financováno. Výjimkou může být např. silniční daň, kdy je již výběrem předurčeno, že výnosy z této daně se vrátí do „oběhu“ v podobě výstavby a údržby silnic a dálnic.

2.2 Funkce daně

Daně plní v ekonomice několik funkcí. Jsou to:

- **fiskální** – je považována za nejdůležitější a nejstarší funkci. Znamená zajištění finančních prostředků do veřejných rozpočtů, jimiž jsou financovány veřejné výdaje. Daně tvoří v České republice převážnou část příjmů veřejných rozpočtů.
- **alokační** – se využívá tehdy, kdy na trhu dochází k neefektivní alokaci zdrojů, která může být způsobena tržním selháním. Mezi příčiny tržního selhání zahrnujeme existenci veřejných statků, externality či nedokonalou konkurenci.
- **redistribuční** – vychází z toho, že rozdělování důchodů je podle mínění veřejnosti nespravedlivé a proto nastupuje tzv. redistribuce, což znamená relativně spravedlivé rozdělení důchodů mezi občany daného státu. Jde o přesun části důchodů a bohatství tím, že jsou důchody a majetek bohatších občanů zdaněny více. Vzniká tím solidárnost jednotlivých členů společnosti.

- **stabilizační** – v rámci této funkce dochází ke zmírňování cyklických výkyvů ekonomice, kdy se používá k zajištění vyšší zaměstnanosti nebo cenové stability aj.

2.3 Vymezení daně z příjmů fyzických osob (dále jen „FO“)

2.3.1 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů FO jsou všechny druhy příjmů, které jsou podle zákona o dani z příjmů (dále jen ZDP) rozděleny do 5 skupin, a to na:

- příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků (§ 6 ZDP) – týká se především příjmů ze zaměstnaneckého poměru,
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 ZDP) – zde se jedná o příjmy dosahované podnikateli, osobami samostatně výdělečně činnými z podnikatelské činnosti a dále příjmy nezávislých povolání či příjmy z autorských práv, aj.,
- příjmy z kapitálového majetku (§8 ZDP) – např. podíly na zisku, úroky, výhry a jiné výnosy,
- příjmy z pronájmu (§9 ZDP) – příjmy z pronájmu nemovitostí nebo bytů, z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu,
- ostatní příjmy (§ 10 ZDP) – všechny ostatní příjmy, které nespadají pod § 6 – § 9.

Příjmem, který je předmětem daně, se rozumí jak příjem peněžní tak i příjem nepeněžní, spočívající v jiné formě plnění.

Příjmy, které nejsou předmětem daně, jsou uvedeny v § 3 odst. 4 ZDP. Patří mezi ně zejména:

- příjmy získané darováním nemovitosti nebo movité věci, zděděním,
- úvěry a půjčky s uvedením výjimek,
- příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů,
- příjmy plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva,

- „příjem plynoucí poplatníkovi, který vypomáhá s domácími pracemi v zahraničí nebo příjmy zahraniční osoby, která vypomáhá s domácími pracemi v České republice, a to za stravu a ubytování, jde-li o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au-pair)“².

Za příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou tématem diplomové práce, se nepovažují a nejsou předmětem daně:

- náhrady cestovních výdajů poskytnuté v rámci výkonu závislé činnosti,
- hodnota ochranných osobních pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi a jiných pomůcek v rozsahu určené zvláštním předpisem,
- „náhrady za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětu potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce“³.

2.3.2 Poplatník daně

Rozlišujeme dvě skupiny daňových poplatníků podle § 2 ZDP a to poplatníky s neomezenou daňovou povinností (tzv. daňoví rezidenti nebo také daňoví tuzemci) a poplatníky s omezenou daňovou povinností (daňoví nerezidenti neboli cizozemci).

1. poplatník s neomezenou daňovou povinností (rezident) – daňová povinnost poplatníka se vztahuje na příjmy plynoucí jak ze zdrojů na území České republiky, tak i ze zdrojů v zahraničí.

Poplatníkem s neomezenou daňovou povinností je:

- fyzická osoba, která na území České republiky:
 - má bydliště – za bydliště se považuje pro účely daně z příjmů místo, kde má poplatník stálý byt a lze usuzovat úmysl se zde trvale zdržovat, nebo
 - se zde obvykle zdržuje – za obvyklé zdržování se považuje pobyt na území ČR v délce alespoň 183 dnů v daném kalendářním roce, buď

² Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů [online]. [cit. 2011–03-05]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>

³ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů [online]. [cit. 2011–03-05]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>

souvisle, nebo v několika obdobích; do uvedené doby se započítává každý započatý den pobytu.

2. poplatník s omezenou daňovou povinností (nerezident) – jsou jimi všichni poplatníci, kteří nepatří do skupiny rezidentů nebo ti, o nichž to stanoví mezinárodní smlouvy. Mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.

2.3.3 Příjmy osvobozené od daně

Příjmy, které jsou předmětem daně, nemusí ve skutečnosti zdanění podléhat. Některé jsou od daně osvobozeny. Jednotlivé osvobozené příjmy jsou vymezeny v ZDP, kde jsou podrobně uvedeny i podmínky pro dané osvobození. V § 4 jsou uvedena všeobecná osvobození. Jedná se například o:

- příjmy z prodeje nemovitostí (rodinného domu, bytu či domu),
- z prodeje movitých věcí,
- přijaté náhrady (náhrada škody, náhrada nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku, plnění z pojištění odpovědnosti za škody, náhrada za bolest a ztížené společenské uplatnění),
- z loterií, sázek, her, soutěží a slosování,
- příjmy z prodeje cenných papírů,
- příjmy z úroků,
- výživné či stipendia aj.

V dalších paragrafech (§ 6 – § 10) je pak specifikováno osvobození od daně přímo vymezené pro daný paragraf.

Osvobození od daně z příjmů podle § 6 ZDP se kromě příjmů uvedených v § 4 týká především:

- hodnoty stravování poskytovaného zaměstnavatelem na pracovišti nebo v rámci závodního stravování,
- hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných též zaměstnavatelem na pracovišti,
- poskytnutí příspěvku na kulturní pořady, sportovní akce nebo rekreaci, přitom ta je od daně osvobozena do výše maximálně 20.000 Kč za kalendářní rok,
- hodnota nepeněžních darů poskytnutých z fondu kulturních a sociálních potřeb až do výše 2000 Kč za rok u každého zaměstnance,
- příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění, pojištění, životní nebo důchodové pojištění celkem do výše 24.000 Kč ročně.

2.4 Vymezení pojmu „příjmy ze závislé činnosti“

Příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků jsou částí všech příjmů, které jsou předmětem daně a zdaňují se. Jsou to příjmy, které vyplácí zaměstnanci zaměstnavatel. Z nich je odváděna zaměstnavatelem záloha na daň nebo přímo daň správci daně. K příjmům ze závislé činnosti řadíme:

- příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního, členského nebo obdobného poměru,
- příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným, komanditistů komanditní společnosti a příjmy za práci likvidátorů,
- odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- příjmy plynoucí v rámci současného, budoucího nebo dřívějšího výkonu závislé činnosti.

„K funkčním požitkům řadíme (úprava platná od 1. 1. 2011) funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona, upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců, s výjimkou platu náležejícího

prezidentu republiky a náhrad spojených s výkonem jeho funkce a odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.“⁴

2.5 Základ daně

2.5.1 Stanovení základu daně

Obecně lze říci, že základem daně (dále jen „ZD“) je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi převyšují jeho výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Základ daně fyzických osob se stanoví zjištěním dílčích základů daně podle jednotlivých příjmů podle § 6–10. Pokud plynou poplatníkovi ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více příjmů podle § 6 až § 10, je základem daně součet těchto dílčích základů daně. Názorně zobrazuje stanovení základu daně fyzické osoby následující tabulka.

Schéma 2.2 – Základ daně

ZÁKLAD DANĚ
(dílčí základ daně ze závislé činnosti a z funkčních požitků
+ dílčí základ daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti
+ dílčí základ daně z kapitálového majetku
+ dílčí základ daně z pronájmu
+ dílčí základ daně z ostatních příjmů)
- nezdanitelná část základu daně (§ 15 ZDP)
- odčitatelné položky (§ 34 ZDP)
= Základ daně

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů [online]. [cit. 2011–03-05]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>

Stanovení dílčích základů daně (dále jen „DZD“) fyzických osob (postup)

Schéma 2.3 – § 7 ZDP – příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti

příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (ve zdaňovacím období)
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= DZD § 7 ZDP (DZD § 7 = 0, > 0, < 0)

Schéma 2.4 – § 8 ZDP – příjmy z kapitálového majetku

příjmy z kapitálového majetku
= DZD § 8 ZDP (DZD § 8 = 0, > 0)

Schéma 2.5 – § 9 ZDP – příjmy z pronájmu

příjmy z pronájmu
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= DZD § 9 ZDP (DZD § 9 = 0, > 0, < 0)

Schéma 2.6 – § 10 ZDP – ostatní příjmy

ostatní příjmy plynoucí poplatníkovi v kalendářním roce
- výdaje na dosažení příjmů
= DZD § 10 ZDP (DZD § 10 = 0, > 0)

Z výše uvedených tabulek je patrné, že ztráta může vzniknout jen u příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7) a příjmů z pronájmu (§ 9). Tuto ztrátu lze uplatnit v následujících 5 letech jako snížení základu daně. Ztráta nemůže vzniknout u příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků (§ 6), z kapitálového majetku (§ 8) a z ostatních příjmů (§ 10), ale pouze u posledních dvou jmenovaných je možnost kompenzace ztráty z § 7 a § 9 ZDP.

Pro potřeby této diplomové práce jsou základem daně (dílčím ZD) podle § 6 právní stav k 1. 1. 2011 příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů povinen platit zaměstnavatel.

Schéma 2.7 – § 6 ZDP – příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků

příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků (hrubá mzda)
x 1,34
= DZD podle § 6 ZDP (superhrubá mzda);

2.5.2 Nezdánitelné části základu daně

Nezdánitelné části základu daně obsahují položky, které snižují při splnění podmínek pro jejich uplatnění (§ 15) základ daně fyzických osob. Jedná se o:

- hodnotu darů – pokud úhrnná hodnota darů přesáhne ve zdaňovacím období 2 % ze základu daně a činí minimálně 1.000 Kč. Nejvýše si však poplatník může odečíst 10 % ze základu daně,
- úroky zaplacené ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření, hypotečního úvěru sníženého o státní příspěvek poskytnutý podle zvláštních předpisů použitým poplatníkem na financování bytových potřeb,
- příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem zaplacený poplatníkem. Částka, která lze odečíst, se rovná úhrnu příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem zaplacených poplatníkem za zdaňovací období na jeho penzijní připojištění sníženému o 6.000 Kč, a to na základě smlouvy o penzijním připojištění uzavřené mezi poplatníkem a penzijním fondem nebo smlouvy mezi poplatníkem a institucí penzijního pojištění, za podmínky, že byla sjednána výplata plnění až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku 60 let, maximálně však do výše 12.000 Kč,
- pojistné zaplacené poplatníkem ve zdaňovacím období na jeho soukromé životní pojištění na základě pojistné smlouvy uzavřené mezi poplatníkem (pojistníkem a pojištěným v jedné osobě) na straně jedné a pojišťovnou na straně druhé, jež je oprávněna provozovat na území ČR pojišťovací činnost; maximální částka za zdaňovací období, kterou lze takto odečíst, činí 12.000 Kč a to i za předpokladu, že má poplatník uzavřeno více smluv s více pojišťovnami,

- zaplacené členské příspěvky členem odborové organizace – za zdaňovací období lze takto odečíst částku ve výši 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6, maximálně lze však odečíst 3.000 Kč za zdaňovací období,
- úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání – pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem a nestaly se ani výdajem poplatníka s příjmy podle § 7, nejvýše si však poplatník může odečíst od základu daně 10.000 Kč, u osoby se zdravotním postižením se pak tato maximální možná částka zvyšuje na 13.000 Kč a u osoby s těžším zdravotním postižením činí maximálně 15.000 Kč.

2.5.3 Slevy na dani

Slevy na dani nahrazující nezdanitelné částky.

Slevy na dani uplatní fyzické osoby tak, že svou daňovou povinnost sníží o tyto částky. Poplatník prokazuje nárok na uplatnění slev podle § 35ba ZDP u plátce daně podepsáním prohlášení k dani. Plátce k těmto slevám přistoupí ve chvíli, když poplatník podepíše prohlášení do 30 dnů od nástupu do zaměstnání a pak každý rok nejpozději do 15. února na dané zdaňovací období. Při výpočtu zálohy na daň, se příslušná daňová povinnost sníží o měsíční slevu na dani ve výši 1/12 roční částky.

- **23.640 Kč** na poplatníka (v roce 2011 byla zavedena tzv. „povodňová stovka“ placena měsíčně a z tohoto důvodu klesla částka na poplatníka z částky 24.840 Kč, na tuto úroveň se opět vrátí v roce 2012),
- **24.840 Kč** na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud však nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68.000 Kč; do vlastního příjmu se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče, příspěvek na péči, sociální služby, dávky pomoci v hmotné nouzi, státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem aj.; je-li navíc držitelem (držitelkou) průkazu ZTP-P, zvyšuje se částka 24.840 Kč na dvojnásobek, tj. 49.680 Kč ročně; částku odpočtu nelze uplatnit při měsíčním výpočtu záloh na daň, ale až při ročním zúčtování,

- **2.520 Kč**, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně (dříve částečný invalidní důchod) z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění,
- **5.040 Kč**, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně (dříve plný invalidní důchod),
- **16.140 Kč** je-li poplatník držitelem průkazu ZTP-P,
- **4.020 Kč** pro poplatníka, který se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem do dovršení věku 26 let nebo pokud se připravuje prezenční formou v doktorském studijním programu, až do 28 let.

2.5.4 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě a případná sleva na dani či daňový bonus jsou upraveny v § 35c a 35d ZDP. Nárok na daňové zvýhodnění má poplatník na každé vyživované dítě, žijící s poplatníkem ve společné domácnosti. Částka, kterou lze takto uplatnit, činí **11.604 Kč ročně**, tj. za každý kalendářní měsíc poplatníkovi náleží 1/12 této částky. Daňové zvýhodnění lze uplatnit formou:

- ✓ slevy na dani,
- ✓ daňového bonusu, nebo
- ✓ kombinací obou (sleva na dani a zároveň daňový bonus).

Slevu na dani formou daňového zvýhodnění může poplatník uplatnit maximálně do výše své daňové povinnosti. Je-li nárok na daňové zvýhodnění vyšší, jedná se již o tzv. daňový bonus. Podmínkou pro přiznání daňového bonusu je:

- ✓ jeho minimální výše, která činí alespoň 100 Kč,
- ✓ maximálně lze uplatnit bonus ve výši 52.200 Kč ročně,
- ✓ poplatník dosáhne ve zdaňovacím období příjmu ve výši alespoň 6násobku minimální mzdy,
- ✓ daňové zvýhodnění na vyživované dítě může v rámci jedné domácnosti uplatnit u jednoho zaměstnavatele pouze jeden z rodičů (poplatníků).

2.6 Zdanění příjmů ze závislé činnosti

Při zdaňování příjmů ze závislé činnosti se uplatňují 2 režimy zdanění. Jedná se o zdanění tzv. srážkou, tj. zvláštní sazbou daně ze samostatného základu daně nebo prostřednictvím zálohy na daň.

2.6.1 Daň vybíraná srážkou

Jedná se o příjmy zúčtované nebo vyplacené zaměstnavatelem:

- ✓ u nichž poplatník (zaměstnanec) nepodepsal prohlášení k dani a to i zpětně po skončení zdaňovacího období, nejpozději však do 15. 2.,
- ✓ a jejichž úhrnná výše u téhož zaměstnavatele nepřesáhne v kalendářním měsíci částku 5.000 Kč.

Z těchto příjmů není možné uplatnit žádnou ze slev na dani ani daňové zvýhodnění. Příjmy se nezahrnují do ročního zúčtování daně ani do daňového přiznání.

2.6.2 Záloha na daň

Stanovení záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti je závislé na tom, podepsal-li poplatník u svého zaměstnavatele prohlášení k dani. Poplatník si může zvolit pouze jednoho zaměstnavatele, u kterého toto prohlášení podepíše. Podepsané prohlášení je jednou z podmínek, aby mohl uplatňovat v průběhu zdaňovacího období nezdanitelné části základu daně. Dílčí základ daně pro výpočet měsíční zálohy se stanoví z úhrnu příjmů vyplacených v kalendářním měsíci. Zjištěný základ daně se zaokrouhlí do 100 Kč na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru. Zdaněním 15 % zjistíme zálohu na daň, která se dále snižuje o slevy na dani. Tuto sníženou zálohu na daň lze následně snížit o daňové zvýhodnění na dítě.

Schéma 2.8 – Výpočet zálohy na daň

Hrubý příjem	
+	pojistné na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní

	pojištění placené zaměstnavatelem
=	Základ daně (zaokrouhlený na celé stokoruny nahoru)
x	sazba daně (15 %)
=	Záloha na daň
-	slevy na dani a daňové zvýhodnění
=	záloha na daň (popřípadě daňový bonus)

Úprava základu daně (stav platný k 1. 1. 2011)

Při zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků neexistuje pouze jeden daný postup úpravy základu daně, ale v praxi záleží na mnoha daňových situacích, při kterých se využívá řada informací spojených s osobou poplatníka a jeho příjmy. K vyhodnocení jaké řešení se využije, se setkáváme zejména s informacemi:

- zda se jedná o příjem podle § 6 (ze závislé činnosti nebo funkčních požitků)
- vymezení co je a není předmětem daně,
- vyloučení příjmů od daně osvobozených,
- o výši měsíčního příjmu,
- o tom, zda má poplatník podepsáno prohlášení k dani,
- zda je poplatník rezidentem ČR.

2.7 Způsoby zdanění

2.7.1 Způsob A

Poplatník **podepsal** prohlášení k dani podle § 38k ZDP. Pro potřeby výpočtu si poplatník uplatňuje slevu na dani podle § 35ba a měsíční daňové zvýhodnění na dvě děti. Ze zdanitelné mzdy se odvádí měsíčně záloha na daň jednotnou sazbou ve výši 15 %. Základ daně pro výpočet měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti se do 100 Kč zaokrouhluje na celé koruny nahoru, nad 100 Kč pak na celé stokoruny nahoru. Zjištěná záloha se pak zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Roční zúčtování záloh na daň z příjmů

se uskutečňuje za podmínek uvedených v § 38ch ZDP. Poplatník dále jedenkrát daroval krev, spořil si na penzijní připojištění 1.500 Kč měsíčně, tj. 18.000 Kč ročně, na životní pojištění si poplatník spořil 1.000 Kč měsíčně, tj. 12.000 Kč ročně. Na úrocích zaplacených z úvěrů ze stavebního spoření a hypotečních úvěrů zaplatil 9.600 Kč. V následující tabulce jsou uvedeny pro názornost i další slevy na dani, které by si poplatník mohl uplatňovat, pokud by na ně měl nárok.

Schéma 2.9 – Výpočet měsíční zálohy na daň z příjmů (v Kč)

Měsíční hrubý příjem			17.000
	zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	4,5 %	765
	sociální pojištění hrazené zaměstnancem	6,5 %	1.105
Základ daně pro výpočet zálohy na daň		hrubý příjem x 1,34	22.780
	ZD zaokrouhlený na celé 100 Kč nahoru		22.800
x	jednotná sazba daně	15 %	
=	záloha na daň		3.420
Měsíční slevy na dani (§ 35ba odst. 1 ZDP)			
-	na poplatníka	1.970 Kč*	1.970
-	na invaliditu 1. a 2. stupně	210 Kč	
-	na invaliditu 3. stupně	420 Kč	
-	na držitele průkazu ZTP-P	1.345 Kč	
-	na studenta	335 Kč	
Záloha na daň snížená o měsíční slevy na dani			1.450
-	daňové zvýhodnění na děti	(2 x 967 Kč)	1.934
Skutečně sražená záloha na daň			0
+	měsíční daňový bonus	(1.934 – 1.450)	484
Čistá mzda bez daňového bonusu		(17.000 – 765 – 1.105 – 0)	15.130
Čistá mzda včetně daňového bonusu			15.614

* pro rok 2011 byla stanovena částka na poplatníka na 1.970 Kč za měsíc a to z důvodu zavedení tzv. povodňové stokoruny; pro rok 2012 se sleva na poplatníka vrací na původní částku ve výši 2070 Kč.

Schéma 2.10 – Roční zúčtování záloh na daň

Roční příjem (úhrn příjmů od všech plátců)			204.000
Úhrn sraženého pojistného		sociální + zdravotní	69.360
Dílčí ZD		roční příjem x 1,34	273.360
<i>Nezdanitelné části základu daně</i>		(§ 15)	
-	hodnota darů	1x daroval krev	2.000
-	úroky zaplacené z úvěrů dle § 15 odst. 3		9.600
-	příspěvky na penzijní připojištění	po odečtení 6.000 Kč	12.000
-	pojistné na soukromé životní pojištění	max. 12.000 Kč	12.000
-	členské příspěvky člena odborové org.	max. 3.000 Kč	
-	úhrady za zkoušky		
<i>Nezdanitelné části ZD celkem</i>			35.600
Základ daně snížený o nezdanitelné části ZD			237.760
	ZD zaokrouhlený na 100 Kč dolů		237.700
x	sazba daně	15 %	
=	Daň		35.655
<i>Sleva na dani (§ 35ba odst. 1)</i>			
-	na poplatníka	23.640*	23.640
-	na manželku (manžela)	24.840	
-	na invaliditu 1. a 2. stupně	2.520	
-	na invaliditu 3. stupně	5.040	
-	na držitele průkazu ZTP-P	16.140	
-	na studenta	4.020	
<i>Slevy na dani celkem</i>			23.640
Daň po slevě		(§ 35ba)	12.015
Úhrn sražených záloh na daň (po slevě na dani)			0
Nedoplatek			12.015
Daňové zvýhodnění na dítě celkem			23.208
z toho:	sleva na dani		12.015
	daňový bonus		11.193
Zúčtování na daň po slevě			
	daň po slevě		0
	rozdíl na dani po slevě		0

Zúčtování měsíčních daňových bonusů			
	daňový bonus (2 děti)		11.193
-	úhrn vyplacených daňových bonusů		5.808
=	rozdíl na daňovém bonusu		5.385
Doplatek ze zúčtování			5.385

*roční sleva na poplatníka je pro rok 2011 stanovena na 23.640 Kč (až při vyúčtování za rok 2011)

2.7.2 Způsob B

Poplatník **nepodepsal** prohlášení k dani (nemůže tedy uplatňovat nezdanitelné části základu daně ani daňové zvýhodnění na dítě), zároveň jeho příjem nepřesahuje 5.000 Kč v kalendářním měsíci u jednoho zaměstnavatele, zdroj příjmu je na území ČR a jedná se o příjem podle § 6 odst. 1 písm. a), d) nebo odst. 10 ZDP.

U těchto příjmů se uplatňuje zdanění zvláštní sazbou daně ze samostatného základu daně ve výši 15 %. Základ daně i daň se zaokrouhluje na celé koruny dolů. Příjmy mohou být získány na základě pracovního poměru, dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce.

Schéma 2.11 – Výpočet měsíční mzdy (v Kč)

	Pracovní poměr	Dohoda o pracovní činnosti	Dohoda o provedení práce
Příjem (za měsíc)	4.900	4.590	4.200
zdravotní pojištění 4,5 %	221	207	0
sociální pojištění 6,5 %	319	299	0
Dílčí ZD (x 1,34) = ZD	6.566	6.150	4.200
Daň 15 %	984	922	630
Čistý příjem	3.376	3.162	3.570

2.7.3 Způsob C

Poplatník **nepodepsal** prohlášení k dani, zdroj příjmů se nachází na území ČR, příjem poplatníka převyšuje 5.000 Kč za daný kalendářní měsíc u jednoho zaměstnavatele a jedná se o příjem podle § 6 odst. 1 písm. a), d) či odst. 10 ZDP.

Z těchto příjmů se uplatňuje zdanění formou zálohy na daň. Jedná se například o možnost, že poplatník měl souběžně dva pracovní poměry, ale podepsat prohlášení k dani mohl jen u jednoho z nich.

Schéma 2.12 – Výpočet měsíční mzdy (v Kč)

	Pracovní poměr
Příjem (za měsíc)	12.900
zdravotní pojištění 4,5 %	581
sociální pojištění 6,5 %	839
Základ daně = příjem x 1,34	17.286
Základ daně zaokrouhlený (na 100 Kč nahoru)	17.300
Záloha na daň 15 %	2.595
Čistý příjem	8.885

2.8 Daňové přiznání

„Daňové přiznání je povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů FO, přesáhly 15.000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Daňové přiznání není povinen podat poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky podle § 6 pouze od jednoho a nebo postupně od více plátců daně. Podmínkou je, že poplatník podepsal u všech těchto plátců daně na příslušné zdaňovací období prohlášení k dani a nemá jiné příjmy podle § 7 až 10 vyšší než 6.000 Kč.“⁵

⁵ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů [online]. [cit. 2011-03-05]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>

3 Vývoj zdanění mezd v období let 2000 – 2010

3.1 Změny ve zdaňování příjmů zaměstnanců

3.1.1 Rok 2000

V roce 2000 nastalo několik změn. Došlo k **omezení daňových pásem** z pěti na čtyři a zároveň **snížení maximální sazby daně** ze 40 % na 32 %. Změna proběhla u roční sazby daně podle § 16 odst. 1 ZDP. Tato úprava se však nedotkla § 38h odst. 2 ZDP a proto měsíční sazba daně zůstala v roce 2000 stejná jako v roce předchozím (tzn., že obsahuje pět daňových pásem s nejvyšší sazbou 40 %).

Nově je možnost uplatnit nezdanielnou částku v podobě **příspěvku na penzijní připojištění** se státním příspěvkem (§ 15 odst. 12 ZDP). Částka, kterou lze takto odečíst od základu daně a která se rovná úhrnu příspěvků zaplacených na penzijní připojištění, činí po snížení o částku 6000 Kč max. 12.000 Kč. Tuto nezdanielnou částku bylo možno uplatnit až po skončení zdaňovacího období.

Zároveň dochází podle § 6 odst. 9 písm. w) od zdaňovacího období roku 2000 k osvobození příspěvku na penzijní připojištění se státním příspěvkem poukázaný na účet zaměstnance u penzijního fondu. Tato částka však nesmí překročit 5 % vyměřovacího základu zaměstnance pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Pokud byl tento limit překročen, bylo to posuzováno jako zdanitelný příjem zaměstnance.

3.1.2 Rok 2001

Dochází především k celé řadě zpřesňujících úprav a pouze k několika významným změnám. V rámci § 16 ZDP, který se týká sazeb daně, se rozšířila jednotlivá daňová pásma. Jak lze pozorovat z tabulky na straně 35, byl od roku 2001 do roku 2005 stav výše sazeb a jednotlivých pásem nezměněn. Změnu měsíčních sazeb bylo možné pozorovat v § 38h odst.

2 ZDP, který sloužil pro výpočet zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Oproti roku 2000 byla zdanitelná mzda rozdělena tak jako u roční sazby daně jen do čtyř pásem a páté pásmo bylo zcela zrušeno. I zde došlo k rozšíření daňových pásem.

Změna proběhla také v uplatnění srážkové daně 15 % (podle § 6 odst. 4) u zaměstnance, který nepodepsal prohlášení k dani. Limit pro výběr konečné srážkové daně zvláštní sazbou 15 % byl navýšen z 2.000 Kč na 3.000 Kč.

Dále došlo k navýšení u všech nezdanitelných částek podle § 15 odst. 1. U nezdanitelné **částky na poplatníka** z částky 34.920 Kč **na 38.040 Kč**, měsíčně tedy 3.170 Kč. Tuto částku si mohli v roce 2001 uplatnit také poživatelé starobního důchodu, pokud jim bylo na starobním důchodu v daném zdaňovacím období vyplaceno méně, než byl limit podle § 15 odst. 2 ZDP, tj. 38.040 Kč. Po skončení roku si mohli takto uplatnit rozdíl mezi nezdanitelnou částkou na poplatníka a částkou starobního důchodu. **Na vyživované dítě** se jednalo o navýšení z 21.600 Kč **na 23.520 Kč**, pokud však bylo dítě zároveň držitelem průkazu ZTP-P představoval tento odpočet částku 47.040 Kč.

Na manželku, žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, se jednalo o zvýšení z částky 19.884 Kč **na 21.720 Kč**. Byla-li manželka držitelkou průkazu ZTP-P zvyšovala se částka na dvojnásobek, tj. na 43.440 Kč. Podmínkou bylo, že tato osoba nemá vlastní příjmy vyšší, než byla hranice stanovena zákonem. V roce 2001 se tento limit zvýšil z 34.920 Kč na 38.040 Kč. Tento rok také došlo k doplnění dalších příjmů, které se nezahrnovaly do daného limitu. Do vlastního příjmu manžela/ky se, mimo dávek státní a sociální podpory, důchodu pro bezmocnost, dávek sociální péče a stipendia poskytovaného studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání, nezahrnovaly nově státní příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření a zpřesňuje se, že se zde nezahrnovaly ani příjmy, které plynuly druhému z manželů nebo se pro účely daně z příjmů považovaly za příjem druhého z nich, pokud měli majetek ve společném jmění manželů.

V případě poplatníků, kteří pobírali **částečný invalidní důchod**, se jednalo o zvýšení z 6.540 Kč **na 7.140 Kč**, u **plného invalidního důchodu** z částky 13.080 Kč **na 14.280 Kč** a u držitele průkazu ZTP-P z 45.780 Kč na 50.040 Kč. U nezdanitelné částky na studenta

došlo jak ke zpřesnění podmínek pro její uplatnění, tak ke změně její výše. Byla stanovena podmínka věkového omezení a to na hranici 26 let, nebo pokud se jednalo o prezenční formu studia v doktorském studijním programu na hranici 28 let.

Nově byla definována nezdanitelná částka týkající se pojistného na soukromé životní pojištění (§ 15 odst. 13 ZDP). Byly zde stanoveny podmínky, které se týkají výplaty pojistného. Výplata plnění musela být sjednána ve smlouvě až po 60 měsících od uzavření smlouvy a zároveň nejdříve v roce, kdy dosáhne poplatník věku 60 let. Maximálně zde byla možnost odečíst částku 12.000 Kč za zdaňovací období, kterou poplatník uplatnil až při ročním zúčtování. Se zavedením této nezdanitelné částky vzniklo také osvobození podle § 6 odst. 9, kde se osvobození vztahuje na částky pojistného, které je hrazeno zaměstnavatelem za zaměstnance, nejvýše do částky 12.000 Kč ročně.

3.1.3 Rok 2002 – 2003

Dosud každoroční změny týkající se daně z příjmů fyzických osob, ustávají v následujících 2 letech, kdy nedocházelo k žádným významným změnám, které by se dotýkaly zdanění příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

Rok 2002 přinesl rozšíření řad příjemců darů, které poplatník věnoval a mohl použít jejich hodnotu za účelem snížení základu daně. V prosinci roku 2002 schválil Parlament ČR novelu zákona, ve které došlo pouze k dílčím úpravám, z důvodu odstranění následků povodní. Tato „povodňová“ novela neznamenalala žádné změny ve zdaňování příjmů, které plynou fyzickým osobám ze závislé činnosti, ale upravila určité daňové úlevy právě z důvodu vypořádání se s touto živelní pohromou.

Za účelem snížení základu daně bylo možno uplatnit si podle § 15 odst. 8 hodnotu darů, které byly poskytnuty na odstranění následků živelní pohromy na území České republiky. To znamená, že kromě darů poskytnutých na veřejné prospěšné účely vymezené v § 15 odst. 8 ZDP bylo možno uplatnit dalších maximálně 10 % na odstranění následků povodní, tj. v součtu bylo možno snížit základ daně nejvýše o 20 %. Dále byla poskytnuta pomoc v podobě rozšíření výčtu příjmů od daně osvobozených všem poplatníkům

postižených povodněmi. Paragrafem 6 odst. 9 písm. p) bylo stanoveno osvobození peněžní zvýhodnění z návratné bezúročné půjčky nebo z půjčky s úrokem nižším než je obvykle, které zaměstnavatel poskytl zaměstnanci. Půjčka na bytového účely byla osvobozena do výše 1.000.000 Kč a k překlenutí tíživé finanční situace do částky 200.000 Kč. V § 6 odst. 9 písm. v) došlo dále ke zvýšení v osvobození příjmu, který poskytl zaměstnanci zaměstnavatel ve formě sociální výpomoci v návaznosti na mimořádnou situaci vzniklou v důsledku živelní pohromy z 10.000 Kč na 500.000 Kč.

3.1.4 Rok 2004

Mezi novinky roku 2004, která se týká uplatnění srážkové daně 15 % ze samostatného ZD, patří podle § 6 odst. 4 ZDP zvýšení hranice příjmů z 3.000 Kč na 5.000 Kč. Pokud zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci motorové vozidlo pro služební i soukromé účely, plyne zaměstnanci nepeněžní příjem ve výši 1 % vstupní ceny vozidla (§ 29). V § 6 odst. 6 došlo k upřesnění způsobu ocenění toho příjmu. U vozidla s označením M1 mohla být tato vstupní cena nebo zvýšená vstupní cena nově maximálně ve výši 900.000 Kč (§ 29 odst. 10 ZDP).

Nově bylo od roku 2004 zavedeno zvýšení osvobození nepeněžního plnění ve formě rekreace podle § 6 odst. 9 písm. d) ZDP a to jak rekreace zahraniční tak tuzemské. Jednalo se o zvýšení částky na celkem 20.000 Kč. Dosavadní úprava se týkala pouze zahraniční rekreace a limitem bylo 10.000 Kč.

Přibyla nová nezdanitelná částka ve formě zaplacených členských příspěvků člena odborové organizace ve výši maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů, max. však do výše 3.000 Kč za rok. Změny proběhly i v oblasti **nezdanitelné části na vyživované dítě**, kdy došlo k navýšení z 23.520 Kč **na částku 25.560 Kč**.

3.1.5 Rok 2005

V roce 2005 novelou zákona č. 669/2004 Sb., kterou se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů došlo k zavedení dvou zcela nových

daňových institutů. Šlo o **společné zdanění manželů** a **daňové zvýhodnění na dítě**. Mimo to došlo také ke změně vztahující se k používání motorového vozidla, kdy se u kategorie M1 u osobních automobilů nepřihlíží k omezující hranici vstupní ceny stanovené v § 29 odst. 10 ZDP.

Společné zdanění manželů

Nově bylo v roce 2005 zakotveno v § 13 a ZDP tzv. společné zdanění manželů. Principem byla možnost výpočtu daně ze společného základu daně u manželů, jež žijí ve společné domácnosti, kde také vyživují alespoň jedno dítě s nimi žijící. Poprvé bylo možno tohoto institutu využít po uplynutí zdaňovacího období roku 2005, tedy k 31. 3. 2006. Přínosem se toto stalo zejména pro rodiny s dětmi, kde byla rozdílná výše příjmů, ať už z důvodu, kdy jeden z manželů měl výrazně vyšší příjmy než druhý nebo tam, kde se jeden z manželů věnoval péči o rodinu a děti a neměl tudíž příjmy žádné. Společné zdanění si uplatnil ve svém daňovém přiznání každý z manželů. Zde uvedl v příloze údaje potřebné pro výpočet společného základu daně a každý si uplatnil polovinu tohoto základu, ze které se následně vypočítala daň.

Společný **celkový ZD** v sobě zahrnoval součet dílčích základů daně dle § 6 až § 10 ZDP u obou z manželů a snížený o nezdánitelné části ZD podle § 15 ZDP, taktéž za oba manžele. Zde platilo, že nezdánitelné části ZD si mohl uplatnit i ten z manželů, který neměl vlastní zdánitelné příjmy.

Existovaly však i výjimky, kdy nebylo možno použít společné zdanění manželů, a to v případě, kdy jeden z manželů měl daň stanovenou paušální částkou, anebo byl povinen vypočítat svou daňovou povinnost z minimálního základu daně, uplatňoval rozdělení ZD jako spolupracující osoba na druhého z manželů nebo v případě výpočtu daně za více zdaňovacích období. Taktéž nebylo možno uplatnit tento způsob v případě, že jeden z manželů uplatňoval slevu na dani z titulu příslibu investiční pobídky.

Daňové zvýhodnění na dítě

Druhou podstatnou změnou bylo zavedení daňového zvýhodnění na dítě, jež nahradilo dosud používanou nezdanitelnou část ZD na vyživované dítě. Nově toto bylo upraveno v § 35c a § 35d ZDP. Tato úleva byla zavedena především, aby zvýhodnila nízko a středně příjmové rodiny s dětmi, kde tato úprava stanovila, že tyto rodiny musí být ekonomicky aktivní a mít zdanitelné příjmy alespoň ve výši šestinásobků minimální mzdy. Na rozdíl od nezdanitelné části ZD na vyživované dítě se daňové zvýhodnění odečítá v určené výši přímo od stanovené daně nebo v jednotlivých měsících od vypočtené zálohy na daň nikoliv od základu daně jak tomu bylo dříve.

Dle ZDP se za vyživované dítě považovalo dítě vlastní, osvojené, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, taky to mohlo být dítě druhého z manželů nebo vnuk/čka v případě, kdy jejich rodiče nemají vlastní příjem, z něhož by toto zvýhodnění mohli uplatnit. Daňové zvýhodnění bylo možno uplatnit na dítě nezletilé do dosažení věku 18 let, ale i na dítě zletilé až do 26 let pokud nepobíralo plný invalidní důchod a za podmínky, že se připravovalo soustavně na své budoucí povolání. Také se to týkalo těch, kteří se nemohli věnovat přípravě na své budoucí povolání z důvodu nemoci, úrazu nebo z důvodu dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu.

Daňové zvýhodnění bylo stanoveno na **6.000 Kč, tj. 500 Kč měsíčně** na každé vyživované dítě žijící s poplatníkem ve společné domácnosti. Tato částka se zvyšuje na 12.000 Kč ročně u dítěte, které bylo držitelem průkazu ZTP-P. Poplatník mohl daňové zvýhodnění na dítě uplatnit třemi způsoby, a to formou slevy na dani, formou daňového bonusu nebo kombinací obou (tj. zároveň slevy na dani a daňového bonusu).

Slevu na dani si poplatník mohl uplatnit až do výše své daňové povinnosti zjištěné za dané zdaňovací období, tzn., že o tuto slevu si snížil vypočtenou daň. Daňový bonus vznikl ve chvíli, kdy daňová povinnost poplatníka byla nižší než částka daňového zvýhodnění na dítě. To znamenalo, že poplatníkovi nevznikla povinnost platit žádnou částku na dani a zároveň mu vznikl nárok na vyplacení daňového bonusu, tj. částky, která vznikla jako rozdíl mezi daňovou povinností a daňovým zvýhodněním na dítě, přičemž daňová

povinnost musela být nižší. Maximálně bylo možno dosáhnout bonusu ve výši 30.000 Kč ročně a minimální hranice pro uplatnění byla stanovena na částku 100 Kč. Maximální hranice zůstává zachována i v případě, že je dítě držitelem průkazu ZTP-P.

Pokud se na vyživování dítěte podílelo více osob v jedné domácnosti (tj. manželé), mohl si daňové zvýhodnění na dítě uplatnit ve zdaňovacím období pouze jeden z manželů. Rozhodnutí, který z manželů si zvýhodnění uplatní, bylo zcela na jejich zvážení. Stejná úprava platila i při vyživování dvou a více dětí. Dále platilo, že nevyživoval-li poplatník dítě ve společné domácnosti celý rok, pak se částka daňového zvýhodnění krátila a uplatňovala se jen po část zdaňovacího období, kdy bylo dítě vyživováno.

3.1.6 Rok 2006

Rok 2006 přinesl řadu změn novelou zákona č. 545/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, z nichž ty nejvýznamnější se týkaly u zaměstnanců změny sazby daně a zrušení některých nezdaniitelných částí ZD a jejich převedení na slevy na dani a u zaměstnavatelů se jednalo např. o podporu mobility pracovních sil, kdy se jako daňově účinný výdaj zohledňoval za stanovených podmínek výdaj na dopravu zaměstnanců do zaměstnání a ze zaměstnání a taky výdaj související s přechodným ubytováním zaměstnanců.

V § 16 odst. 1 přinesl rok 2006 změnu v podobě **snížení sazby daně** v nejnižším (prvním) daňovém pásmu z 15 % **na 12 %** a v druhém daňovém pásmu z 20 % **na 19 %**. Výše sazeb v ostatních dvou pásmech zůstala nezměněna. Kromě toho došlo v prvním pásmu k rozšíření a to ze 109.200 Kč na 121.200 Kč. Souběžně s tím se upravily i sazby pro výpočet měsíčních záloh na dani v § 38h odst. 2 ZDP.

Další výraznou a významnou změnou bylo **zrušení některých nezdaniitelných částí ZD** v § 15 a jejich **nahrazení slevami na dani**. Nově tedy vznikly a změna se týkala slevy na poplatníka, na manželku, na plný a částečný invalidní důchod, na průkaz ZTP-P a slevy na studenta. Slevy na dani byly pak nově upraveny v § 35ba ZDP. Na rozdíl od nezdaniitelných částí ZD tyto slevy na dani snižují až zjištěnou daň. Po odečtení slev

na dani mohla být daňová povinnost pouze kladná nebo nulová. Nemohlo se stát, že by šla do mínusu, tak jako tomu bylo u daňového zvýhodnění na dítě zavedeného o rok dříve. Zbývající nezdaniitelné části ZD se staly výlučně ročními částmi a poplatník si je mohl uplatnit výhradně až po uplynutí zdaňovacího období v rámci ročního zúčtování nebo v daňovém přiznání.

Tab. 3.1 – Srovnání nezdaniitelných částí ZD a slev na dani

Nezdaniitelná část ZD	2005	2006	Sleva na dani
- na poplatníka	38.040	7.200	- na poplatníka
- na manželku	21.720	4.200	- na manželku
- na částečnou invaliditu	7.140	1.500	- na částečnou invaliditu
- na plnou invaliditu	14.280	3.000	- na plnou invaliditu
- pro držitele ZTP-P	50.040	9.600	- pro držitele ZTP-P
- na studenta	11.400	2.400	- na studenta

3.1.7 Rok 2007

Rok 2007 nebyl bohatý na významné změny v ZDP. Došlo jen k několika zpřesněním a doplněním ZDP o nové osvobození od daně. Byla přidána **nová nezdaniitelná částka**, která umožnila zaměstnanci uplatnit si při ročním zúčtování daně částku **na úhradu za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání**. Upravoval jej § 15 odst. 8 ZDP, kde byly dále stanoveny podmínky, kdy zkoušky nesměly být hrazeny zaměstnavatelem a také byla stanovena hranice maximálního odpočtu ve výši 10.000 Kč a až 13.000 Kč u poplatníka, který byl osobou se zdravotním postižením. Šlo-li o osobu s těžším postižením, mohl si poplatník odečíst až 15.000 Kč. Byla zavedena pro fyzické osoby s účinností od 1. 8. 2007 jako motivující prvek pro další vzdělávání a zvyšování kvalifikace.

Novelou zákona v § 4 odst. 1 písm. i) došlo k novému osvobození u fyzických osob a to příspěvek na péči. Toto ustanovení bylo provázáno také s § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP, který se týká slevy na dani na manželku (manžela). Nově se do příjmů vyživované osoby (manžela či manželky) kromě dávek sociální péče a sociálních služeb nezahrnoval ani

příspěvek na péči. Další položkou na seznamu osvobození byly dávky pomoci v hmotné nouzi. I zde platí, že se tyto příjmy nezahrnují do příjmů vyživované osoby.

3.1.8 Rok 2008 – reforma

Tento rok byl na změny v oblasti daní velmi významný. Do této doby byl zákon o dani z příjmů mnohokrát novelizován, přičemž zásadní změny byly obsaženy jen v jedenácti z nich. U zbytku se jednalo jen o zpřesnění a doplnění platných norem.

Reformní novela, která byla součástí zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, přinesla od 1. 1. 2008 celou řadu změn, které se výraznou měrou dotkly všech poplatníků s příjmy ze závislé činnosti a funkčními požitky, tj. všech zaměstnanců. K nejvýznamnějším z nich patří:

- úplnou novinkou bylo rozšíření ZD u fyzických osob a **zavedení tzv. „superhrubé mzdy**,
- **zrušení progresivního zdanění** a zavedení **jednotné sazby** u daně z příjmů fyzických osob ve výši **15 %**, jež se vztahovala též pro výpočet měsíčních záloh zaměstnance. Dále stanovení sazby pro daň, která se vybírá srážkou podle zvláštní sazby, a to ve výši 15 %. Zavedení jednotné sazby daně vedlo ke znevýhodnění nízkopříjmových skupin obyvatel, jelikož ti dosud spadali do skupiny zdanění sazbou 12 %. Na druhou stranu pro poplatníky s vyššími příjmy, kteří zdaňovali své příjmy až 32 %, to přineslo výhodu. Vzniklé rozdíly měly vyřešit zvýšené slevy na dani a daňové zvýhodnění. Zároveň je nutno říci, že u všech došlo k navýšení ZD, které bylo způsobeno zavedením tzv. superhrubé mzdy,
- další významnou změnou bylo **zvýšení slev na dani** podle § 35ba ZDP, kterými si poplatníci snižovali své zjištěné daně:
 - na poplatníka došlo k navýšení ze 7.200 Kč z roku 2007 nově **na 24.840 Kč**, navíc si tuto částku mohou od roku 2008 uplatnit také starobní důchodci,
 - na manželku/la, který buď nemá vlastní příjem, nebo má příjem nejvýše do částky 38.040 Kč ročně, byla částka 4.200 Kč navýšena **na 24.840 Kč**,

- na poplatníka, který pobírá částečný invalidní důchod, z 1.500 Kč **na 2.520 Kč**,
 - na poplatníka, který pobírá plný invalidní důchod, z částky 3.000 Kč **na 5.040 Kč**,
 - na poplatníka, který je držitelem průkazu ZTP-P, se jednalo o zvýšení z 9.600 Kč **na 16.140 Kč**,
 - na studenta (poplatníka, který se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem do věku 26 let a u doktorského studia do věku 28 let) se zvyšovala částka 2.400 Kč **na 4.020 Kč**.
- Kromě výše zmíněných slev na dani došlo ke **zvýšení daňového zvýhodnění na vyživované dítě** dle § 35c odst. 1 ZDP, které žije s poplatníkem v jedné domácnosti, z částky 6.000 Kč **na 10.680 Kč**. K tomuto se váží další úpravy týkající se navýšení maximální částky pro vyplacení daňového bonusu u poplatníka, který uplatňuje daňové zvýhodnění. Maximální limit byl stanoven nově na 52.200 Kč, tj. 4.350 Kč měsíčně z dosavadních 30.000 Kč.
- V § 6 odst. 9 ZDP, jež se týká daňového osvobození, došlo také k několika změnám, jednalo se např. o:
- zpřesnění podmínek osvobození u částek, které byly vynaloženy na odborný rozvoj zaměstnanců a rekvalifikace, podle § 6 odst. 9 písm. a) se osvobození netýkalo částek vynaložených na zvyšování kvalifikace,
 - daňové osvobození týkající se příjmů členů bytových družstev bylo zrušeno,
 - daňově osvobozen byl také příjem ve formě náhrady mzdy (platu), které byl do budoucna povinen platit zaměstnavatel svým zaměstnancům ze svých finančních prostředků namísto nemocenské, maximálně však do výše minimálního nároku, v roce 2008 však tato právní úprava nebyla aktuální,
 - podle § 6 odst. 9 písm. i) ZDP došlo k ustanovení limitu pro daňové osvobození hodnoty pro dočasné ubytování u zaměstnanců ve výši maximálně 3.500 Kč za měsíc (místo dočasného ubytování nesmělo být shodné s místem trvalého bydliště),

- daňové osvobození pojistného na sociálním zabezpečení a zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnavatel za zaměstnance, bylo zrušeno,
 - došlo k zavedení limitu pro daňové osvobození v částce 24.000 Kč ročně od jednoho zaměstnavatele podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP na příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem odvedený na účet zaměstnance u penzijního fondu a zároveň pojistného na soukromé životní pojištění hrazeného zaměstnavatelem,
 - podle § 6 odst. 9 písm. m) ZDP se s zpětnou účinností i pro rok 2007 daňově osvobozoval příplatek za službu v zahraničí, který byl poskytován v cizí měně vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů vyslaným mimo území České republiky, a to po dobu svého působení v zahraničí.
- Výraznou, ale ne příliš překvapivou změnou bylo **zrušení institutu společného zdanění manželů**. Ve všech rodinách, které tímto způsobem optimalizovali svou daňovou povinnost, znamenal velký úspěch z důvodu výše vrácených přeplatků. Do českého daňového systému bylo společné zdanění manželů zavedeno kvůli neúměrnému zatížení domácností s dětmi, kde živitelem byl pouze jeden z manželů, progresivní daňovou sazbou. Proč bylo společné zdanění manželů zrušeno, bylo zdůvodněno tím, že byl komplikovaný a administrativně zatěžoval jak daňovou správu, tak poplatníky. Dalším zdůvodněním bylo zjednodušení českého daňového systému, zavedení a částečnou kompenzaci pomocí výrazného navýšení některých slev na dani a také zvýhodnění na vyživované děti.

Změna stanovení základu daně – superhrubý příjem

V roce 2008 byl stanoven a definován zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů v oblasti zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků fyzických osob nový způsob stanovení dílčího základu daně podle § 6, který vešel ve známost jako „**superhrubá mzda**“. Nově zde bylo stanoveno, že základem daně (dílčím ZD) jsou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému

na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen z těchto příjmů platit zaměstnavatel (jednalo se o 35 %). Jednalo-li se o dohodu o provedení práce, kde zaměstnavatel nemá povinnosti platit pojistné z příjmů zaměstnance, základ daně se nezvyšoval.

Zavedením superhrubé mzdy byly ovlivněny také příjmy sražené srážkovou daní. Pokud zaměstnanec nepodepsal prohlášení k dani, bez něhož se daň stanovuje srážkou ze samostatného ZD ve výši 15 % z příjmů do 5.000 Kč, se daň stanovila z příjmu po navýšení o částku pojistného na sociální a zdravotní pojištění placeného zaměstnavatelem, pokud se pojistné z tohoto příjmu hradí.

Dále se zavedení dotklo i nepeněžního příjmu v podobě 1 % vstupní ceny motorového vozidla, které zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům bezplatně i pro soukromé účely. Pro výpočet pojistného u zaměstnance byla do vyměřovacích základů zahrnována cena obvyklá používaná pro ocenění těchto nepeněžních příjmů.

Jednotná sazba daně

V České republice byla od 1. 1. 2008 změnou zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, jež je obsažen v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů zavedena tzv. superhrubá mzda. „Kompenzací“ tohoto navýšení základu daně, bylo zavedení tzv. rovné daňové sazby 15 %, která byla často mylně interpretována jako rovná daň, která vyvolávala pocit, že každý daňový poplatník platí stejnou daň podle výše svého příjmu. Toto byl však velký omyl. Zatímco si lidé mysleli, že jsou zdaňováni 15 %, ve skutečnosti byli zdaňováni 23 %. Příčinou je právě zavedení tzv. superhrubé mzdy a tím zvýšení ZD, ze kterého se daň počítá. Dosud se ZD stanovoval jako hrubá mzda snížená o pojistné na zdravotním a sociálním pojištění, které činilo 12,5 %. To znamená, že ZD tvořil 87,5 % hrubé mzdy. Nyní je však ZD složen z hrubé mzdy a navíc je zvýšen o pojistné hrazené zaměstnavatelem, tj. na sociální pojištění 26 % a zdravotní pojištění činí 9 %, celkem tedy 35 %. Zde tedy tvořil ZD 1,35 násobek hrubé mzdy. Výpočtem lze dokumentovat, že reálné zdanění bylo ve výši 23,1 % následovně $1,35/0,875 = 1,54$ (po zaokrouhlení na dvě desetinná místa), takže $1,54 \times 15 = 23,1$ %.

Slevy na dani

O slevách na dani z příjmů v roce 2008 jsem se zmiňovala již výše. V následující tabulce dokumentuji změny ve výši jednotlivých slev v porovnání let 2007 a 2008.

Tab. 3.2 – Slevy na dani (v Kč)

Sleva	2007	2008	Navýšení o
- na poplatníka	7.200	24.840	17.640
- na poplatníka důchodce	0	24.840	24.840
- na manžela/ku	4.200	24.840	20.640
- na částečný invalidní důchod	1.500	2.520	1.020
- na plný invalidní důchod	3.000	5.040	2.040
- na držitele ZTP-P	9.600	16.140	6.540
- na studenta	2.400	4.020	1.620
Daňové zvýhodnění na dítě	6.000	10.680	4.680

3.1.9 Rok 2009

I rok 2009 přinesl další změny ve zdaňování příjmů fyzických osob, které byly obsaženy v zákoně č. 2/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, jež dopadly na poplatníky s příjmy ze závislé činnosti a funkčními požitky. Jednalo se o:

- ponechání sazby daně ve stejné výši 15 % jako v roce 2008, na rozdíl od předpokladu, který vzešel již v době prezentování reformy veřejných financí pro rok 2008, kdy bylo navrženo snížení pro rok 2009 na 12,5 %,
- původní návrh změn slev na dani z roku 2008 na rok 2009 také nezůstal, a proto sleva na dani na poplatníka z plánů na rok 2009 ve výši 16.560 Kč nakonec zůstala na částce 24.840 Kč, taktéž zůstala sleva na dani na manžela/ku. Změny se také nedotkly částky daňového zvýhodnění (na dítě), které zůstaly na částce 10.680 Kč z původně naplánovaného snížení na 10.200 Kč,

- jako „kompenzaci“ toho, že se nesnížila daňová sazba na 12,5 %, došlo ke změně v sociálním pojištění (dále jen SP), které platí jak zaměstnanec tak i zaměstnavatel; dosud platil zaměstnanec ze své hrubé mzdy 8 % na SP, nově od roku 2009 to bylo 6,5 % a u zaměstnavatele se jednalo o snížení sazby na SP z dosavadních 26 % na nově 25 %.
- zároveň došlo ke změně podmínek při uplatnění slevy na dani na manželku/la, kdy se zvýšil limit příjmu druhého z manželů a to z částky 38.040 Kč na 68.000 Kč ročně a taky došlo k rozšíření seznamu příjmů vyživovaného manžela/ky, které se do vlastního příjmu nezahrnují a to příjem, který plyne druhému z manželů na základě péče o osobu blízkou, kterou dostává ve formě příspěvku na péči.

Tab. 3.3 – Slevy na dani – rok 2008 a 2009 (plán i skutečnost v Kč)

Sleva	2008	Plán pro rok 2009	Skutečnost v roce 2009
- na poplatníka	24.840	16.560	24.840
- na manžela/ku	24.840	16.560	24.840
Daňový zvýhodnění na dítě	10.680	10.200	10.680

- od zdaňovacího období roku 2009 si poplatníci mohli nově uplatnit pro snížení základu daně ve formě nezdanitelné částky hodnotu darů poskytnutých do jiného státu Evropské unie, Norska a Islandu,
- navýšení limitní částky pro daňové osvobození důchodů, a to ze současných 198.000 Kč ročně na 288.000 Kč ročně,
- vymezení § 6 odst. 9 kde bylo nově vymezeno osvobození částek, které byly vynaloženy na rekvalifikace a odborný rozvoj zaměstnanců,

Zároveň došlo v novele roku 2009 k řadě dalších zpřesnění a opatření týkající se především superhrubé mzdy.

3.1.10 Rok 2010

Rok 2010 přinesl několik změn a legislativní zpřesnění. Daňová sazba zůstává pro tento rok stejná, jako byla rok předtím a to ve výši 15 %. Změna nastala ve lhůtě pro odvod pojistného, kdy tzv. „den platby“, který byl dosud v den, kdy platba odešla z účtu plátce, nebo poplatníka, se změnil na den, kdy platba byla připsána příjemci na bankovní účet.

Od tohoto roku také dochází ke zrušení členění na důchod plný a částečný. Nově částečný důchod odpovídá označení invalidita I. a II. stupně a plný invalidní důchod je pak označen jako invalidita III. stupně.

Došlo také ke zvýšení limitu pro maximální zaplacené pojistné na sociálním a zdravotním pojištění, kdy se hranice zvýšila ze 48 násobku průměrné mzdy na 72 násobek, tj. 1.707.048 Kč, což především u vysoko-příjmové skupiny obyvatel vedlo nejen k navýšení částky na pojistném, ale v konečném důsledku i daně z příjmů.

Významnou změnou od 1. 1. 2010, kterou „ocenily“ především rodiny s dětmi, bylo **navýšení slevy na vyživované dítě** (daňové zvýhodnění) z dosavadních 10.680 Kč ročně, tj. 890 Kč měsíčně, **na 11.604 Kč** (měsíčně 967 Kč), které si za každé dítě může uplatnit jeden z rodičů.

3.2 Rekapitulace nejvýznamnějších změn

Tab. 3.4 – Roční sazby daně

2000				2001 – 2005			
Základ daně		Daň	nad*	Základ daně		Daň	nad
od Kč	do Kč			od Kč	do Kč		
0	102.000	15 %		0	109.200	15 %	
102.000	204.000	15.300 Kč + 20 %	102.000	109.200	218.400	16.380 Kč + 20 %	109.200
204.000	312.000	35.700 Kč + 25 %	204.000	218.400	331.200	38.220 Kč + 25 %	218.400
312.000	a více	62.700 Kč + 32 %	312.000	331.200	a více	66.420 Kč + 32 %	331.200

* ze základu přesahujícího

Tab. 3.5 – Roční sazby daně (pokračování)

2006, 2007				2008 – 2011		
Základ daně		Daň	nad	Základ daně	Daň	
od Kč	do Kč					
0	121.200	12 %		neomezený	15 %	
121.200	218.400	14.544 Kč + 19 %	121.200			
218.400	331.200	33.012 Kč + 25 %	218.400			
331.200	a více	61.212 Kč + 32 %	331.200			

Tab. 3.6 – Sazby pro výpočet zálohy na daň

2000				2001 – 2005			
Zdanitelná mzda		Záloha	nad	Zdanitelná mzda		Záloha	nad
od Kč	do Kč			od Kč	do Kč		
0	8.500	15 %		0	9.100	15 %	
8.500	17.000	1.275 Kč + 20 %	8.500	9.100	18.200	1.365 Kč + 20 %	9.100
17.000	26.000	2.975 Kč + 25 %	17.000	18.200	27.600	3.185 Kč + 25 %	18.200
26.000	92.000	5.225 Kč + 32 %	26.000	27.600	a více	5.535 Kč + 32 %	27.600
92.000	a více	26.345 Kč + 40 %	92.000				

Tab. 3.7 – Sazby pro výpočet zálohy na daň (pokračování)

2006, 2007				2008 – 2011		
Zdanitelná mzda		Záloha	nad	Zdanitelná mzda	Záloha	
od Kč	do Kč					
0	10.100	12 %		neomezeně	15 %	
10.100	18.200	1.212 Kč + 19 %	10.100			
18.200	27.600	2.751 Kč + 25 %	18.200			
27.600	a více	5.101 Kč + 32 %	27.600			

Tab. 3.8 – Nezdanitelné části základu daně a slevy na dani (v Kč)

NČZD/sleva	2000	2001	2002	2003	2004	2005
- na poplatníka	34.920	38.040	38.040	38.040	38.040	38.040
- na manželku	19.884	21.720	21.720	21.720	21.720	21.720
- na dítě	21.600	23.520	23.520	23.520	25.560	6.000
- část. inv. důchod	6.540	7.140	7.140	7.140	7.140	7.140
- plný inv. důchod	13.080	14.280	14.280	14.280	14.280	14.280
- ZTP/P	45.780	50.040	50.040	50.040	50.040	50.040
- na studium	10.464	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400
dary	1.000 Kč; min. 2 %, max. 10 % ZD	- -	- -	- -	- -	- -
úroky z úvěru	max. 300.000 Kč	- -	- -	- -	- -	- -
penzijní připoj.	po odečtení 6.000 Kč; max. 12.000 Kč	- -	- -	- -	- -	- -
na soukromé životní pojišť.	-	max. 12.000 Kč	- -	- -	- -	- -
členské přisp. odborové org.	-	-	-	-	do 1,5 %, max. 3.000 Kč	- -
	2006	2007	2008	2009	2010	
- na poplatníka	7.200	7.200	24.840	24.840	24.840	
- manželku	4.200	4.200	24.840	24.840	24.840	
- dítě	6.000	6.000	10.680	10.680	11.604	
- část. inv. důchod	1.500	1.500	2.520	2.520	2.520	
- plný inv. důchod	3.000	3.000	5.040	5.040	5.040	
- ZTP/P	9.600	9.600	16.140	16.140	16.140	
- studium	2.400	2.400	4.020	4.020	4.020	
dary	1.000 Kč; min. 2 %, max. 10 % ZD	- -	- -	- -	- -	
úroky z úvěru	max. 300.000 Kč	- -	- -	- -	- -	
penzijní připoj.	po odečtení 6.000 Kč; max. 12.000 Kč	- -	- -	- -	- -	
na soukromé ŽP	- -	- -	- -	- -	- -	
členské přisp. odborové org.	do 1,5 %, max. 3.000 Kč	- -	- -	- -	- -	
úhrada za zkoušky	-	max. 10.000 Kč (13.000; 15.000 Kč)	- -	- -	- -	

* barevně označené pole označuje NČZD, které byly změněny na slevy na dani

4 Analýza zdanění mezd zaměstnanců

4.1 Rok 2000 – 2010 (praktická aplikace)

Za každý kalendářní měsíc se platí zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti. Postup při výpočtu za roky 2000 – 2010 je zobrazen v následující tabulce. Tento postup se uplatní u poplatníka, který má podepsáno prohlášení k dani, tzn., že neuplatňuje za dané zdaňovací období odpočty u jiného zaměstnavatele. Dále vyživuje jedno dítě.

Tab. 4.1 – Vývoj ve výpočtu zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti

2000–2004	2005	2006–2007	2008–2010
<i>příjem</i>	<i>příjem</i>	<i>příjem</i>	<i>příjem</i>
ZP	ZP	ZP	x 1,34 (1,35 – koef. platný od roku 2009)
SP	SP	SP	ZD pro výpočet zálohy = superhrubá mzda
dílčí ZD	dílčí ZD	dílčí ZD	(SHM zaokr. na celé 100 Kč nahoru)
NČ – poplatník	NČ – poplatník	x sazba daně	x sazba daně (15 %)
NČ – dítě	Upravený ZD	záloha na daň	záloha na daň
ZD po NČ	x sazba daně	sleva na poplatníka	sleva na poplatníka
x sazba daně	záloha na daň	záloha po slevě	daňové zvýhodnění na dítě
záloha na daň	zvýhodnění na dítě	zvýhodnění na dítě	záloha po slevě
	sleva na dani	sleva na dani	
	bonus	bonus	
	záloha po slevě	výsledná záloha na daň	

V následujících podkapitolách je na rozdíl od teoretického zobrazení struktury zdanění zdokumentován vývoj zdanění za jednotlivé roky v členění na jednotlivé skupiny obyvatel. Je použita průměrná mzda v Moravskoslezském kraji v členění podle klasifikace zaměstnání (dále jen „KZAM“), kterou jsem vyhledala na portálu Českého statistického úřadu, z něhož jsem data vložila do příloh č. 1 – 9. Dále je v každém jednotlivém případě stanoveno, zda si poplatníka uplatní jen odpočet na poplatníka nebo má nárok i na daňové zvýhodnění na dítě. Tabulky jsou rozděleny tak, jak se měnil způsob výpočtu zálohy na daň.

4.1.1 A – zaměstnanec bez dětí

Poplatník je definován jako osoba s příjmy ze závislé činnosti. Pracuje jako statistik – analytik. Podle KZAM patří do 2. skupiny, kde průměrná mzda v jednotlivých letech je zobrazena v následujících tabulkách. Podepsal prohlášení k dani, tj. uplatňuje si nezdanitelnou část ZD (dále jen „NČZD“)/slevu na poplatníka. Vývoj ve výši těchto částek je také zobrazen v těchto tabulkách. Je bezdětný, tudíž si neuplatňuje NČZD.

Tab. 4.2 – Výpočet zálohy na daň

		2000	2001	2002	2003	2004
příjem		19 375	21 529	21 637	23 787	24 537
ZP	4,5%	872	969	974	1 071	1 105
SP	8%	1 550	1 723	1 731	1 903	1 963
dílčí ZD		16 953	18 837	18 932	20 813	21 469
NČ – na poplatníka		2 910	3 170	3 170	3 170	3 170
ZD po NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	14 100	15 700	15 800	17 700	18 300
záloha na daň	x sazba	2 395	2 685	2 705	3 085	3 210
Čistá mzda		14 558	16 152	16 227	17 728	18 259

Tab. 4.3 – Výpočet zálohy na daň

		2005
příjem		25 720
ZP	4,5%	1 158
SP	8%	2 058
dílčí ZD		22 504
NČ – na poplatníka		3 170
zdanitelná mzda	zaokr. na 100 Kč nahoru	19 400
záloha na daň	x sazba	3 485
Čistá mzda		19 019

Tab. 4.4 – Výpočet zálohy na daň

		2006	2007
příjem		27 073	28 048
ZP	4,5%	1 219	1 263
SP	8%	2 166	2 244
dílčí ZD	zaokr. 100 Kč nahoru	23 700	24 600
záloha na daň	x sazba	4 126	4 351
sleva na poplatníka		600	600
záloha po slevě		3 526	3 751
Čistá mzda		20 162	20 790

Tab. 4.5 – Výpočet zálohy na daň

		2008		2009	2010
příjem		30 323		31 103	32 067
ZP	4,5%	1 365	4,5%	1 400	1 444
SP	8%	2 426	6,5%	2 022	2 085
SHM	příjem x 1,35	40 936	příjem x 1,34	41 678	42 970
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	41 000	zaokr. na 100 Kč nahoru	41 700	43 000
záloha na daň	15%	6 150	15%	6 255	6 450
sleva na poplatníka		2 070		2 070	2 070
záloha po slevě		4 080		4 185	4 380
Čistá mzda		22 452		23 496	24 158

4.1.2 B – samoživitelka s dvěma dětmi

Poplatník je definován jako osoba s příjmy ze závislé činnosti. Pracuje jako účetní. Podle KZAM patří do 3. skupiny, kde průměrná mzda v jednotlivých letech je zobrazena v následujících tabulkách. Podepsal prohlášení k dani, tj. uplatňuje si nezdánitelnou část ZD (dále jen „NČZD)/slevu na poplatníka. Vývoj ve výši těchto částek je také zobrazen v těchto tabulkách. Má 2 děti, na které si uplatňuje odpočty.

Tab. 4.6 – Výpočet zálohy na daň

		2000	2001	2002	2003	2004
příjem		16 068	17 549	17 528	19 107	20 250
ZP	4,5%	724	790	789	860	912
SP	8%	1 286	1 404	1 403	1 529	1 620
dílčí ZD		14 058	15 355	15 336	16 718	17 718
NČ – poplatník		2 910	3 170	3 170	3 170	3 170
NČ – 2 děti		3 600	3 920	3 920	3 920	4 260
ZD po NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	7 600	8 300	8 300	9 700	10 300
záloha na daň	x sazba	1 140	1 245	1 245	1 485	1 605
Čistá mzda		12 918	14 110	14 091	15 233	16 113

Tab. 4.7 – Výpočet zálohy na daň

2005

příjem		21 161
ZP	4,5%	953
SP	8%	1 693
dílčí ZD		18 515
NČ – poplatník		3 170
zdanitelná mzda	zaokr. na 100 Kč nahoru	15 400
záloha na daň	x sazba	2 625
zvýhodnění na děti		1 000
sleva na dani		1 000
bonus		0
záloha po slevě		1 625
Čistá mzda		16 890

Tab. 4.8 – Výpočet zálohy na daň

2006

2007

příjem		22 341	24 739
ZP	4,5%	1 006	1 114
SP	8%	1 788	1 980
dílčí ZD	zaokr. na 100 Kč nahoru	19 600	21 700
záloha na daň	x sazba	3 101	3 626
sleva na poplatníka		600	600
záloha po slevě		2 501	3 026
zvýhodnění na děti		1 000	1 000
sleva na dani		1 000	1 000
bonus		0	0
výsledná záloha na daň		1 501	2 026
Čistá mzda		18 046	19 619

Tab. 4.9 – Výpočet zálohy na daň

2008

2009

2010

příjem		26 285		26 527	27 349
ZP	4,5%	1 183	4,5%	1 194	1 231
SP	8%	2 103	6,5%	1 725	1 778
SHM	příjem x 1,35	35 485	příjem x 1,34	35 546	36 648
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	35 500	zaokr. na 100 Kč nahoru	35 600	36 700
záloha na daň	15%	5 325	15%	5 340	5 505
sleva na poplatníka		2 070		2 070	2 070
záloha po slevě		3 255		3 270	3 435
zvýhodnění na děti		1 780		1 780	1 934
sleva na dani		1 780		1 780	1 934
bonus		0		0	0
výsledná záloha na daň		1 475		1 490	1 501
Čistá mzda		21 524		22 118	22 839

4.1.3 C – rodina s jedním dítětem, manželka nepracuje

Poplatník je definován jako osoba s příjmy ze závislé činnosti. Pracuje jako vedoucí pobočky banky. Podle KZAM patří do 1. skupiny, kde průměrná mzda v jednotlivých letech je zobrazena v následujících tabulkách. Podepsal prohlášení k dani, tj. uplatňuje si nezdanitelnou část ZD (dále jen „NČZD“)/slevu na poplatníka. Vývoj ve výši těchto částek je také zobrazen v těchto tabulkách. Má 1 dítě, na které si uplatňuje odpočet. Manželka nepracuje, proto si poplatník může v ročním zúčtování uplatnit odpočet i na manželku.

Tab. 4.10 – Výpočet zálohy na daň

		2000	2001	2002	2003	2004
příjem		30 678	32 750	32 131	34 350	35 560
ZP	4,5%	1 381	1 474	1 446	1 546	1 601
SP	8%	2 455	2 620	2 571	2 748	2 845
dílčí ZD		26 842	28 656	28 114	30 056	31 114
NČ – poplatník		2 910	3 170	3 170	3 170	3 170
NČ – dítě		1 800	1 960	1 960	1 960	2 130
ZD po NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	22 200	23 600	23 000	25 000	25 900
záloha na daň	x sazba	4 275	4 535	4 385	4 885	5 110
Čistá mzda		22 567	24 121	23 729	25 171	26 004

Tab. 4.11 – Výpočet zálohy na daň

		2005
příjem		36 628
ZP	4,5%	1 649
SP	8%	2 931
dílčí ZD		32 048
NČ – poplatník		3 170
zdanitelná mzda	zaokr. na 100 Kč nahoru	28 900
záloha na daň	x sazba	5 951
zvýhodnění na dítě		500
sleva na dani		500
bonus		0
záloha po slevě		5 451
Čistá mzda		26 597

Tab. 4.12 – Výpočet zálohy na daň

		2006	2007
příjem		38 771	40 974
ZP	4,5%	1 745	1 844
SP	8%	3 102	3 278
dílčí ZD	zaokr. na 100 Kč nahoru x sazba	34 000	35 900
záloha na daň		7 149	7 757
sleva na poplatníka		600	600
záloha po slevě		6 549	7 157
zvýhodnění na dítě		500	500
sleva na dani		500	500
bonus		0	0
výsledná záloha na daň		6 049	6 657
Čistá mzda		27 875	29 195

Tab. 4.13 – Výpočet zálohy na daň

		2008		2009	2010
příjem		46 284		45 861	47 283
ZP	4,5%	2 083	4,5%	2 064	2 128
SP	8%	3 703	6,5%	2 981	3 074
SHM	příjem x 1,35	62 483	příjem x 1,34	61 454	63 359
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru 15%	62 500	zaokr. na 100 Kč nahoru	61 500	63 400
záloha na daň		9 375	15%	9 225	9 510
sleva na poplatníka		2 070		2 070	2 070
záloha po slevě		7 305		7 155	7 440
zvýhodnění na dítě		890		890	967
sleva na dani		890		890	967
bonus		0		0	0
výsledná záloha na daň		6 415		6 265	6 473
Čistá mzda		34 083		34 551	35 608

4.1.4 D – rodina se dvěma dětmi, rodiče oba pracují

Poplatník (manželka) je definován jako osoba s příjmy ze závislé činnosti. Pracuje jako asistentka. Podle KZAM patří do 4. skupiny, kde průměrná mzda v jednotlivých letech je zobrazena v následujících tabulkách. Podepsal prohlášení k dani, tj. uplatňuje si nezdanitelnou část ZD (dále jen „NČZD“)/slevu na poplatníka. Vývoj ve výši těchto částek je také zobrazen v těchto tabulkách. Má sice dvě děti, ale odpočty na ně si uplatňuje manžel.

Tab. 4.14 – Výpočet zálohy na daň

		2000	2001	2002	2003	2004
příjem		12 748	13 794	12 780	14 079	14 914
ZP	4,5%	574	621	576	634	672
SP	8%	1 020	1 104	1 023	1 127	1 194
dílčí ZD		11 154	12 069	11 181	12 318	13 048
NČ – na poplatníka		2 910	3 170	3 170	3 170	3 170
ZD po NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	8 300	8 900	8 100	9 200	9 900
záloha na daň	x sazba	1 245	1 335	1 215	1 385	1 525
Čistá mzda		9 909	10 734	9 966	10 933	11 523

Tab. 4.15 – Výpočet zálohy na daň

		2005
příjem		15 305
ZP	4,5%	689
SP	8%	1 225
dílčí ZD		13 391
NČ – na poplatníka		3 170
zdanitelná mzda	zaokr. na 100 Kč nahoru	10 300
záloha na daň	x sazba	1 605
Čistá mzda		11 786

Tab. 4.16 – Výpočet zálohy na daň

		2006	2007
příjem		15 880	17 147
ZP	4,5%	715	772
SP	8%	1 271	1 372
dílčí ZD	zaokr. 100 Kč nahoru	13 900	15 100
záloha na daň	x sazba	1 934	2 162
sleva na poplatníka		600	600
záloha po slevě		1 334	1 562
Čistá mzda		12 560	13 441

Tab. 4.17 – Výpočet zálohy na daň

		2008	2009	2010
příjem		18 584		19 267
ZP	4,5%	837	4,5%	868
SP	8%	1 487	6,5%	1 253
SHM	příjem x 1,35	25 088	příjem x 1,34	25 818
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	25 100	zaokr. na 100 Kč nahoru	25 900
záloha na daň	15%	3 765	15%	3 885
sleva na poplatníka		2 070		2 070
záloha po slevě		1 695	1 695	1 815
Čistá mzda		14 565	14 937	15 331

Poplatník (manžel) je definován jako osoba s příjmy ze závislé činnosti. Pracuje jako auditor. Podle KZAM patří do 2. skupiny, kde průměrná mzda v jednotlivých letech je zobrazena v následujících tabulkách. Podepsal prohlášení k dani, tj. uplatňuje si nezdanitelnou část ZD (dále jen „NČZD)/slevu na poplatníka. Vývoj ve výši těchto částek je také zobrazen v těchto tabulkách. Má dvě děti, na které si uplatňuje odpočty.

Tab. 4.18 – Výpočet zálohy na daň

		2000	2001	2002	2003	2004
příjem		19 375	21 529	21 637	23 787	24 537
ZP	4,5%	872	969	974	1 071	1 105
SP	8%	1 550	1 723	1 731	1 903	1 963
dílčí ZD		16 953	18 837	18 932	20 813	21 469
NČ – poplatník		2 910	3 170	3 170	3 170	3 170
NČ – 2 děti		3 600	3 920	3 920	3 920	4 260
ZD po NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	10 500	11 800	11 900	13 800	14 100
záloha na daň	x sazba	1 675	1 905	1 925	2 305	2 365
Čistá mzda		15 278	16 932	17 007	18 508	19 104

Tab. 4.19 – Výpočet zálohy na daň

		2005
příjem		25 720
ZP	4,5%	1 158
SP	8%	2 058
dílčí ZD		22 504
NČ – poplatník		3 170
zdanitelná mzda	zaokr. na 100 Kč nahoru	19 400
záloha na daň	x sazba	3 485
zvýhodnění na děti		1 000
sleva na dani		1 000
bonus		0
záloha po slevě		2 485
Čistá mzda		20 019

Tab. 4.20 – Výpočet zálohy na daň

		2006	2007
příjem		27 073	28 048
ZP	4,5%	1 219	1 263
SP	8%	2 166	2 244
dílčí ZD	zaokr. na 100 Kč nahoru x sazba	23 700	24 600
záloha na daň		4 126	4 351
sleva na poplatníka		600	600
záloha po slevě		3 526	3 751
zvýhodnění na děti		1 000	1 000
sleva na dani		1 000	1 000
bonus		0	0
výsledná záloha na daň		2 526	2 751
Čistá mzda		21 162	21 790

Tab. 4.21 – Výpočet zálohy na daň

		2008		2009	2010
příjem		30 323		31 103	32 067
ZP	4,5%	1 365	4,5%	1 400	1 444
SP	8%	2 426	6,5%	2 022	2 085
SHM	příjem x 1,35	40 936	příjem x 1,34	41 678	42 970
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru 15%	41 000	zaokr. na 100 Kč nahoru	41 700	43 000
záloha na daň		6 150	15%	6 255	6 450
sleva na poplatníka		2 070		2 070	2 070
záloha po slevě		4 080		4 185	4 380
zvýhodnění na děti		1 780		1 780	1 934
sleva na dani		1 780		1 780	1 934
bonus		0		0	0
výsledná záloha na daň		2 300		2 405	2 446
Čistá mzda		24 232		25 276	26 092

4.2 Vývoj odvodového zatížení zaměstnanců

Níže uvedená tabulka zobrazuje vývoj ve výpočtu reálné a celkové míry zdanění bez snížení těchto hodnot z důvodu uplatňování odpočtů (na poplatníka, na dítě aj.).

Tab. 4.22 – Odvodové zatížení zaměstnanců

	2000	2001 – 2005	2006 – 2007	2008	2009 – 2011
Hrubá mzda	100%	100%	100%	100%	100%
Základ daně	87,5%	87,5%	87,5%	135%	134%
Daň	15 – 40 %	15 – 32 %	12 – 32 %	15%	15%
Reálná míra zdanění	13,1 – 35 %	13,1 – 28 %	10,5 – 28 %	20,25%	20,1%
Pojistné hrazené zaměstnancem	12,5%	12,5%	12,5%	12,5%	11%
Celková míra zdanění	25,6 – 47,5 %	25,6 – 40,5 %	23 – 40,5 %	32,75%	31,1%

Zdroj: Vlastní výpočet

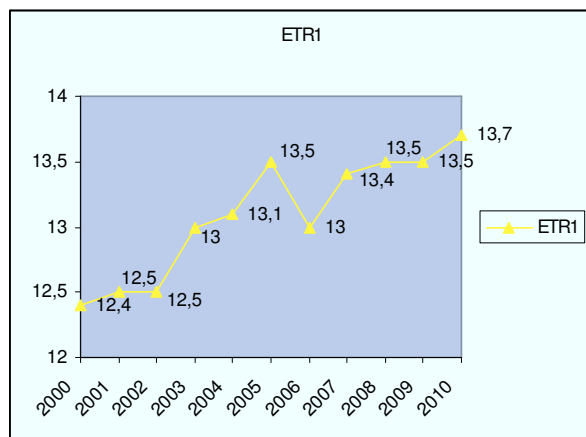
Při zdaňování jednotlivých skupin zaměstnanců, při respektování možnosti uplatnění různých zvýhodnění, lze míru zdanění vyjádřit dvěma způsoby:

- efektivní daňovou sazbou, která dává do poměru skutečně zaplacenou daň (daň po slevách) a hrubý příjem,
- efektivním zdaněním, která vyjadřuje podíl zaplacené daně včetně pojistného na zdravotní a sociální pojištění a hrubého příjmu.

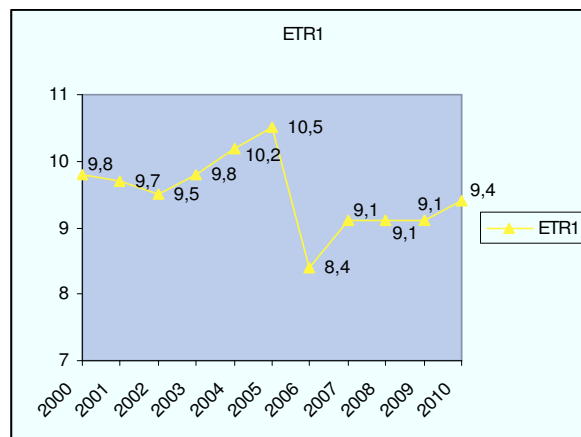
Výpočet efektivní daňové sazby (ETR1) a efektivního zdanění (ETR2) a jejich vývoj v čase v rozdělení na jednotlivé skupiny zaměstnanců je uveden v následujících tabulkách.

4.2.1 Efektivní daňová sazba (ETR1)

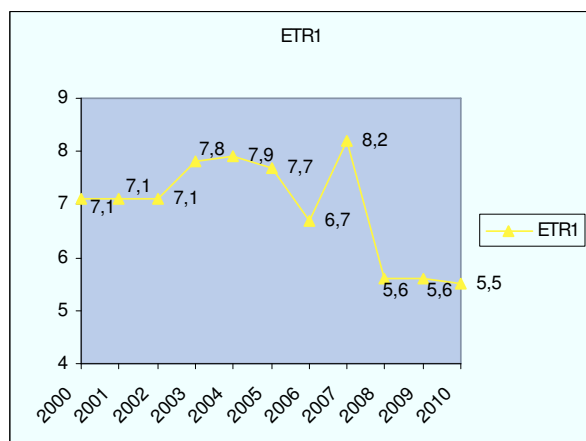
A: zaměstnanec (odpočet na poplatníka)

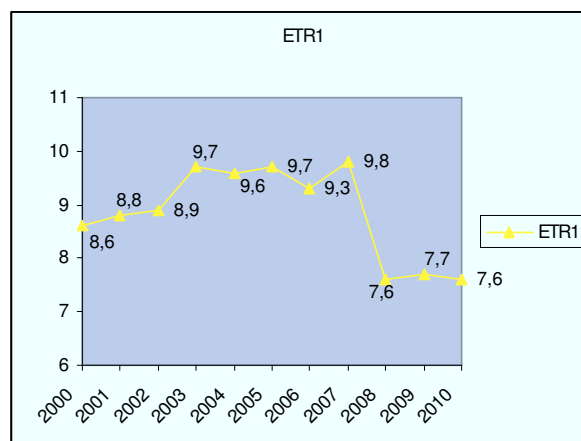
D: manželka (odpočet na poplatníka)

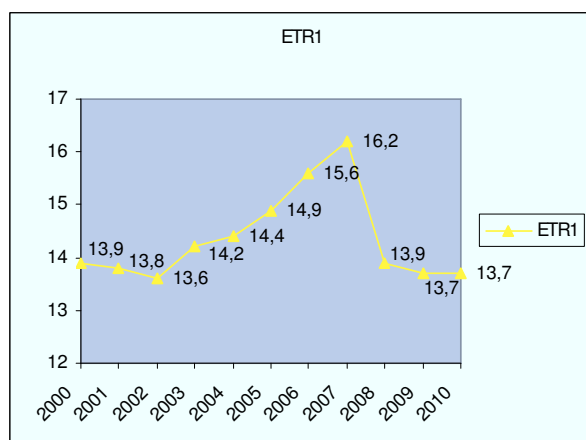
B: zam-ec (odpočet na poplatníka, 2 děti)

D: manžel (odpočet na poplatníka, 2 děti)

C: zam-ec (odpočet na poplatníka, 1 dítě)

Obrázky uvedené výše dokumentují vývoj efektivní daňové sazby. Vývoj se liší výší průměrných mezd jednotlivých zaměstnanců v jednotlivých letech, možností odpočtů (na poplatníka, na dítě, aj.).

Porovnat můžeme navzájem například zaměstnance A a D (manželku), kteří si oba uplatňují jen odpočet na poplatníka. Přesto se průběh křivky efektivní sazby daně liší. Proč tomu tak je? Protože zde působí řada dalších faktorů, které tento průběh ovlivňují. Zaměstnanec A má průměrnou mzdu od cca 19.300 Kč – 32.067 Kč, a jeho mzda roste rychleji. Z tohoto důvodu i jeho ETR1 roste z počátku rychleji. Na rozdíl od zaměstnance D (manželky), která pobírala průměrnou mzdu ve výši 12.748 Kč – 19.267 Kč a v roce 2002 se mzda dokonce snížila. Proto je ETR1 u zaměstnance D zprvu mírně klesající a poté rostoucí. Mezi roky 2005 a 2006 dochází k poklesu křivky ETR a to z důvodu změny způsobu zdanění, kdy pro zaměstnance D daň po slevě oproti roku 2005 klesla a zároveň mzda nerostla tak rychle. Na rozdíl od zaměstnance A, kterému daň po slevě vzrostla, ale ne tak markantně jako u předešlých let. V roce 2006 došlo ke snížení slevy na poplatníka a z toho důvodu došlo k růstu u obou sledovaných zaměstnanců. Od roku 2008 se znovu výrazně mění struktura zdanění (zavedení superhrubé mzdy), ale k výrazné změny křivky ETR1 nedošlo. U obou zaměstnanců došlo jen k mírnému navýšení.

Srovnat mezi sebou můžeme také zaměstnance B a D (manžel), kteří si uplatňují odpočet na poplatníka a zároveň na 2 děti. Zaměstnanec B má průměrnou mzdu od 16.068 Kč – 27.349 Kč a mzda roste o něco pomaleji než u zaměstnance D (manžel), který pobíral průměrnou mzdu ve výši 19.375 Kč – 32.067 Kč. Průběh křivky je v obou případech téměř totožný a změny tvaru křivky nastávají tak jako v předchozím případě při změně struktury zdanění a to pokles křivky z roku 2005 na 2006 a přechod na tzv. superhrubou mzdu v roce 2008.

Průběh křivky efektivní zdanění (ETR2) je totožný u každého zaměstnance s předchozí křivkou (ETR1), jen se pohybuje ve vyšších procentech. Je to z toho důvodu, že křivka ETR2 je navýšena o hodnotu pojištění. Samotný průběh je zobrazen v příloze č. 10. Souhrnné zobrazení všech poplatníků a průběh jejich efektivních daňových sazeb a efektivního zdanění se nachází v příloze č. 11.

4.3 Vlastní návrh změn ve zdanění mezd zaměstnanců

V rámci své diplomové jsem zdokumentovala vývoj zdanění mezd zaměstnanců v letech 2000 – 2010. Jelikož se zdaňování mezd dotýká většiny z nás, víme, jak často docházelo v posledních zhruba 10 letech ke změnám, které se týkaly jak struktury výpočtu daně, tak sazeb daně.

Otázkou je, jakým směrem by se systém zdanění měl dále ubírat. V průběhu zpracování této práce jsem zjistila, že stanovit takový systém zdanění, aby byl jednoduchý, přehledný pro každého a zejména spravedlivý ke všem příjmovým skupinám zaměstnanců, je velmi náročné, ne-li nemožné.

Co se týče vlastního návrhu změn, začala bych změnou základu daně. V této oblasti nepovažuji v dosavadním způsobu za spravedlivé tzv. „umělé“ navyšování hrubé mzdy zaměstnance o „fiktivní“ částku, jež představuje nynější superhrubá mzda. Z tohoto důvodu, a také pro zjednodušení a zpřehlednění struktury zdanění, bych se vrátila k tomu, že **základem daně** by byla hrubá mzda snížená o zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnancem.

Jelikož je už dlouhou dobu velmi diskutovaným tématem důchodová reforma, většina mých následujících návrhů se jí přímo nebo nepřímo dotýká. První změnou je snížení procentní sazby na sociální (důchodové) pojištění, které hradí zaměstnanec za sebe. V dosavadní úpravě bylo sociální pojistné odvedeno do společného systému a zaměstnanec ztrácí přehled, jak je s těmito prostředky naloženo. Pouze ví, že to co nyní odvede je použito pro současné seniory na platbu jejich důchodů. Z toho důvodu může mít obavu, zda při svém odchodu do důchodu tyto prostředky vůbec získá. Společně s vědomím, že už nyní tyto odvedené prostředky na důchody nestačí, by pro poplatníka bylo jistě lepší, kdyby si na důchod mohl spořit i sám. Pro většinu poplatníků je toto zcela nemožné, protože ze své čisté mzdy jim po odečtení nutných výdajů, již nezůstane tolik, kolik by si spořit chtěli.

Sazbu pojistného na důchodové pojištění jsem tedy snížila na **5 %** a zároveň jako novou **nezdanitelnou částku** bych zavedla **měsíční odpočet na penzijní připojištění** v pevné výši 1.000 Kč pro poplatníky s hrubým příjmem do 23.500 Kč, dále 1.500 Kč, do hrubého příjmu 40.000 Kč a 2.000 Kč pro poplatníky s příjmem nad 40.000 Kč. Tuto

částku srazí zaměstnavatel v měsíčním výpočtu zálohy na daň a odvede do penzijního fondu, který se vybere sám zaměstnanec.

S tímto souvisí další navrhovaná změna, a to zrušení možnosti uplatnit si v ročním zúčtování odpočet na penzijní připojištění pro poplatníky s hrubými příjmy nad 23.500 Kč. Naopak pro poplatníky s příjmy nižšími než je tato částka, bych tuto možnost ponechala, jen bych změnila výši odpočtu. A to tak, že pokud si zaměstnanec bude spořit na důchod navíc ještě ze své čisté mzdy, mohl by si v ročním zúčtování uplatnit **odpočet na penzijní připojištění** po odečtení částky 3.600 Kč, maximálně však ve výši **12.000 Kč**.

Dále je to **znovuzavedení progresivního zdanění**. Ve svém návrhu jsem uplatnila 3 sazby daně. Nový návrh zdanění dokumentuje následující tabulka.

Sazby daně – návrh			
Zdanitelná mzda		Záloha	nad
od Kč	do Kč		
0	20.300	19 %	
20.300	34.700	3.857 + 24 %	20.300
34.700	a více	7.313 + 29 %	34.700

Další změnou, která se váže na výši příjmu poplatníka, je **sleva na dítě**. U hrubého příjmu do 23.500 Kč by sleva na dítě činila 967 Kč měsíčně, tj. dosavadní výše. Sleva u příjmu do 40.000 Kč by byla stanovena na 500 Kč a u příjmu nad 40.000 Kč by se sleva na dítě neuplatňovala.

Změnou v mém návrhu prošla také **sleva na poplatníka**. Návrhem je, aby se stejně jako daňové zvýhodnění na dítě i sleva na poplatníka mohla stát **daňovým bonusem**, tj. aby se sleva na poplatníka dala odečíst nejen do výše daňové povinnosti, ale pokud je vyšší než tato povinnost, šla do mínusu, a tudíž by se stala daňovým bonusem, který by zaměstnavatel připočetl při výpočtu čisté mzdy. Tato změna by se dotýkala především nízkopříjmových skupin, které uplatňují jen slevu na poplatníka.

V následujícím schématu znázorňuji přehledně mnou navržené změny ve zdanění mezd zaměstnanců.

Měsíční hrubý příjem

- zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem 4,5 %
- sociální pojištění hrazené zaměstnancem 5 %

Základ daně pro výpočet zálohy na daň
--

- NČZD (na penzijní připojištění)	1.000 Kč – HM do 23.500 Kč
	1.500 Kč – HM do 40.000 Kč
	2.000 Kč – HM nad 40.000 Kč

ZD zaokrouhlený na celé 100 Kč nahoru

x sazba daně	19 – 29 %
--------------	------------------

Záloha na daň

Měsíční slevy na dani (§ 35ba odst. 1 ZDP)

- na poplatníka	2.070 Kč
- na invaliditu 1. a 2. stupně	210 Kč
- na invaliditu 3. stupně	420 Kč
- na držitele průkazu ZTP-P	1.345 Kč
- na studenta	335 Kč

Záloha na daň snižena o měsíční slevy na dani
--

- daňové zvýhodnění na dítě	967 Kč – HM do 23.500 Kč
	500 Kč – HM do 40.000 Kč
	0 Kč – HM nad 40.000 Kč

Záloha na daň nebo daňový bonus
--

Jaký dopad na jednotlivé skupiny zaměstnanců bude mít tento návrh změn, dokumentují následující tabulky. Pro srovnání s nynější strukturou zdanění budu brát poslední známou průměrnou mzdu roku 2010. Způsob zdanění je i v roce 2011 stejný (kromě výše slevy na poplatníka, která je pro rok 2011 snížena o 100 Kč měsíčně). K tomu porovnáám navrhovaný způsob zdanění.

A		2010
<i>příjem</i>		32 067
ZP	4,5%	1 444
SP	6,5%	2 085
SHM	příjem x 1,34	42 970
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	43 000
záloha na daň	15%	6 450
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		4 380
Čistá mzda		24 158

		Návrh
<i>příjem</i>		32 067
ZP	4,5%	1 444
SP	5%	1 604
Základ daně		29 019
NČ – penzijní připoj.		1 500
ZD snížený o NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	27 600
záloha na daň		5 609
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		3 539
Čistá mzda		25 480

Poplatník A si odečte na penzijní připojištění částku 1.500 Kč, protože spadá do skupiny, kdy hrubá mzda je v rozmezí 23.500 Kč – 40.000 Kč. V konečném důsledku se mu sníží záloha na daň a vzroste čistá mzda. Je to způsobeno tím, že klesla sazba u pojistného na sociální (důchodové) pojištění a poplatník si sníží ZD pro výpočet zálohy na daň o příspěvek na penzijní připojištění.

B		2010
<i>příjem</i>		27 349
ZP	4,5%	1 231
SP	6,5%	1 778
SHM	příjem x 1,34	36 648
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	36 700
záloha na daň	15%	5 505
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		3 435
zvýhodnění na dítě		1 934
sleva na dani		1 934
bonus		0
záloha na daň		1 501
Čistá mzda		22 839

		Návrh
<i>příjem</i>		27 349
ZP	4,5%	1 231
SP	5%	1 368
Základ daně		24 750
NČ – penzijní připoj.		1 500
ZD snížený o NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	23 300
záloha na daň		4 577
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		2 507
Zvýhodnění na dítě	2 x 500	1 000
sleva na dani		1 000
bonus		0
záloha po slevě		1 507
Čistá mzda		23 243

Poplatník B si odečte na penzijní připojištění také částku 1.500 Kč, protože spadá do skupiny, kdy hrubá mzda je v rozmezí 23.500 Kč – 40.000 Kč. V konečném důsledku se mu záloha na daň zvýšila o 1 Kč, ale zároveň mu vzrostla čistá mzda. Záloha po slevě na poplatníka se oproti roku 2010 v mém návrhu snížila a zároveň došlo také ke snížení zvýhodnění na dítě pro tuto příjmovou skupinu.

C		2010
<i>příjem</i>		47 283
ZP	4,5%	2 128
SP	6,5%	3 074
SHM	příjem x 1,34	63 359
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	63 400
záloha na daň	15%	9 510
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		7 440
zvýhodnění na dítě		967
sleva na dani		967
bonus		0
záloha na daň		6 473
Čistá mzda		35 608

		Návrh
<i>příjem</i>		47 283
ZP	4,5%	2 128
SP	5%	2 365
Základ daně	zaokr. na 100 Kč nahoru	42 790
NČ – penzijní připoj.		2 000
ZD snížený o NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	40 800
záloha na daň		9 082
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		7 012
Zvýhodnění na dítě		0
sleva na dani		0
bonus		0
záloha po slevě		7 012
Čistá mzda		35 778

Poplatník C si odečte na penzijní připojištění částku 2.000 Kč, protože spadá do skupiny, kdy hrubá mzda je v rozmezí 40.000 Kč a více. V konečném důsledku se mu záloha na daň zvýšila o 539 Kč, ale zároveň mu nepatrně vzrostla čistá mzda. Záloha po slevě na poplatníka se oproti roku 2010 v mém návrhu snížila, ale zároveň došlo podle návrhu v této skupině s příjmem nad 40.000 Kč ke zrušení možnosti uplatnit si zvýhodnění na dítě. Z tohoto důvodu také vzrostla oproti roku 2010 výsledná záloha na daň.

D – manželka		2010
<i>příjem</i>		19 267
ZP	4,5%	868
SP	6,5%	1 253
SHM	příjem x 1,34	25 818
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	25 900
záloha na daň	15%	3 885
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		1 815
Čistá mzda		15 331

		Návrh
<i>příjem</i>		19 267
ZP	4,5%	868
SP	5%	964
Základ daně	zaokr. na 100 Kč nahoru	17 435
NČ – penzijní připoj.		1 000
ZD snížený o NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	16 500
záloha na daň		3 135
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		1 065
Čistá mzda		16 370

Poplatník D (manželka) si odečte na penzijní připojištění částku 1.000 Kč, protože spadá do skupiny, kdy hrubá mzda je do částky 23.500 Kč. V konečném důsledku se záloha na daň snížila a zároveň čistá mzda se zvýšila.

D – manžel**2010**

příjem		32 067
ZP	4,5%	1 444
SP	6,5%	2 085
SHM	příjem x 1,34	42 970
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	43 000
záloha na daň	15%	6 450
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		4 380
zvýhodnění na dítě		1 934
sleva na dani		1 934
bonus		0
záloha na daň		2 446
Čistá mzda		26 092

Návrh

příjem		32 067
ZP	4,5%	1 444
SP	5%	1 604
Základ daně		29 019
NČ – penzijní připoj.		1 500
ZD snížený o NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	27 600
záloha na daň		5 609
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		3 539
Zvýhodnění na dítě	2 x 500	1 000
sleva na dani		1 000
bonus		0
záloha po slevě		2 539
Čistá mzda		26 480

Poplatník D (manžel) si odečte na penzijní připojištění částku 1.500 Kč, protože spadá do skupiny, kdy hrubá mzda je do 40.000 Kč. V konečném důsledku se mu záloha na daň po odečtení slevy na poplatníka snížila, ale zároveň došlo ke snížení zvýhodnění na dítě pro poplatníka s hrubou mzdou do 40.000 Kč. Čistá mzda nepatrně vzrostla.

Modifikace rodiny D**D – manželka****Návrh**

příjem		19 267
ZP	4,5%	868
SP	5%	964
Základ daně		17 435
NČ – penzijní připojištění		1 000
ZD snížený o NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	16 500
záloha na daň		3 135
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		1 065
Čistá mzda		16 370

D – manželka**Návrh**

příjem		19 267
ZP	4,5%	868
SP	5%	964
Základ daně		17 435
NČ – penzijní připoj.		1 000
ZD snížený o NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	16 500
záloha na daň		3 135
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		1 065
Zvýhodnění na dítě	2 x 967	1 934
sleva na dani		1 065
bonus		869
záloha po slevě		0
Čistá mzda		18 304

D – manžel		Návrh
příjem		32 067
ZP	4,5%	1 444
SP	5%	1 604
Základ daně NČ – penzijní připojištění	zaokr. na 100 Kč nahoru	29 019
		1 500
ZD snížený o NČ		27 600
záloha na daň		5 609
sleva na poplatníka		2 070
Záloha po slevě		3 539
Zvýhodnění na dítě	2 x 500	1 000
sleva na dani		1 000
bonus		0
záloha po slevě		2 539
Čistá mzda		26 480

D – manžel		Návrh
příjem		32 067
ZP	4,5%	1 444
SP	5%	1 604
Základ daně NČ – penzijní připoj.	zaokr. na 100 Kč nahoru	29 019
		1 500
ZD snížený o NČ		27 600
záloha na daň		5 609
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		3 539
Čistá mzda		25 480

$$16.370 + 26.480 = 42.850 \text{ Kč}$$

$$18.304 + 25.480 = 43.784 \text{ Kč}$$

Rozdíl = 934 Kč

Modifikací „rodiny D“ je myšleno to, že v důsledku snížení slevy na dítě (daňové zvýhodnění na dítě) pro poplatníka s příjmy do 40.000 Kč, je výhodnější když si zvýhodnění na děti uplatní manželka, která má nižší hrubou mzdu a tudíž si může odečíst slevu na dítě (na děti) v plné výši, tj. 967 Kč na jedno dítě. V konečném důsledku bude mít rodina v „rodinném rozpočtu“ o 934 Kč více.

Návrh změny u slevy na poplatníka (vznik daňového bonusu) – praktická aplikace

V návrhu změn ve zdanění mezd zaměstnanců, uvedených v kapitole 4.3, jsem popsala možnost uplatnění slevy na poplatníka, stejně jako u zvýhodnění na dítě, formou daňového bonusu. Pro názornou ukázkou proto v následujících tabulkách uvádím srovnání zdanění mzdy zaměstnance v roce 2010 se svým návrhem. Zaměstnanec pobírá minimální hrubou mzdu, která činí 8.000 Kč a vyživuje jedno dítě, na které uplatňuje daňové zvýhodnění.

2010		
<i>příjem</i>		8 000
ZP	4,5%	360
SP	6,5%	520
SHM	příjem x 1,34	10 720
SHM	zaokr. na 100 Kč nahoru	10 800
záloha na daň	15%	1 620
sleva na poplatníka		2 070
záloha po slevě		0
Zvýhodnění na dítě		967
sleva na dani		0
bonus		967
Daňový bonus		967
Čistá mzda		8 087

Návrh		
<i>příjem</i>		8 000
ZP	4,5%	360
SP	5%	400
Základ daně		7 240
NČ – penzijní připojištění		1 000
ZD snížený o NČ	zaokr. na 100 Kč nahoru	6 300
záloha na daň		1 197
Sleva na poplatníka		2 070
sleva na dani		1 197
bonus		873
Zvýhodnění na dítě		967
sleva na dani		0
bonus		967
Daňový bonus		1 840
Čistá mzda		9 080

Zde můžeme pozorovat, že poplatník si může v navrhované změně uplatnit celou výši slevy na poplatníka, na rozdíl od dosavadního způsobu zdanění, kdy si ji mohl uplatnit jen do výše své daňové povinnosti. Tím mu tedy vzniká nově navržený daňový bonus na poplatníka a zároveň si tak jako dosud uplatní bonus na dítě. V konečném důsledku se tak zvýší i čistá mzda zaměstnance.

Zhodnocení návrhu zdanění:

Dle mého mínění je návrh zdanění celkově spravedlivější, kdy především nízkopříjmovým rodinám s dětmi zůstane vyšší čistý příjem a přitom respektuje důchodovou reformu, tj. potřebu spořit si na důchod sám a nespolehat se na stát. Zároveň považuji za spravedlivé, aby si nízkopříjmový poplatník mohl odečíst celou částku slevy na dani, nejen do výše své daňové povinnosti.

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo zmapovat vývoj zdanění mezd zaměstnanců v České republice a zjistit jejich daňové zatížení v letech 2000 – 2010. Cíl práce se mi podařilo naplnit, a to jak po teoretické, tak po praktické stránce. Zároveň jsem vytvořila vlastní návrh změn ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti. Dosud procházel ZDP častými změnami a je proto zcela jisté, že trend bude i nadále pokračovat. I nadále se budou hledat cesty pro to, aby se dosáhlo spokojenosti jak na straně státu při výběru daní, tak na straně zaměstnanců.

Ve vývoji zdanění mezd zaměstnanců ve sledovaném období lze zaznamenat několik významných změn. Především to byl bezesporu rok 2005, kdy bylo zavedeno daňové zvýhodnění na dítě a společné zdanění manželů. Jelikož toto zvýhodnění snižuje až samotnou daňovou povinnost, může vzniknout nově i daňový bonus. Dále to byl rok 2006, kdy došlo k výměně některých nezdaniitelných částí ZD za slevy na dani. Na rozdíl od daňového zvýhodnění na dítě, nelze u těchto slev dosáhnout daňového bonusu.

Dalším významným obdobím byl rok 2008, kdy nejmarkantnější změnou bylo navýšení základu daně o pojistné hrazené zaměstnavatelem na tzv. superhrubou mzdu. Od tohoto roku se ze sazby progresivní stala sazba lineární. Ač se může na první pohled zdát, že byla stejná pro všechny, lze v předešlé praktické části mé práce zjistit, že opak je pravdou. Uplatněním nezdaniitelných částí ZD a slev na dani se reálná výše zdanění značně liší. Pro zjištění skutečné výše zdanění jsem využila výpočet tzv. efektivní daňové sazby a efektivního zdanění. Další změnou bylo zvýšení slev na dani, v některých případech velmi výrazné.

V poslední části své práce jsem zmapovala vývoj zdanění po praktické stránce a na základě toho jsem také vytvořila návrh změn ve způsobu zdanění mezd zaměstnanců. Navrhované změny reflektují přímo i nepřímo v dnešních dnech často probírané téma důchodové reformy.

Seznam použité literatury

a) knihy

- [1] DOBEŠOVÁ, K. *Daňové tabulky a změny ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků v roce 2005*. 1. vyd. Praha: Pragoeduca, 2005. 141 s. ISBN 80–7310-021–5.
- [2] PELECH, P. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2001*. 9. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2001. 263 s. ISBN 80–7263-078–4.
- [3] PELECH, P. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2007*. 15. dopl. a aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2007. 383 s. ISBN 978–80-7263–369-2.
- [4] PELECH, P. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2008*. 16. dopl. a aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 439 s. ISBN 978–80-7263–433-0.
- [5] RYLOVÁ, Z. a kol. *Daňové zákony 2010 s komentářem změn*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2010. 199 s. ISBN 978–80-251–2904-3.
- [6] ŠIROKÝ, J. a kol. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978–80-7400–005-8.
- [7] ŠUBRT, B. a kol. *Abeceda mzdové účetní 2008*. 18. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 534 s. ISBN 978–80-7263–438-5.
- [8] ŠUBRT, B. a kol. *Abeceda mzdové účetní 2010*. 20. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 510 s. ISBN 978–80-7263–574-0.
- [9] VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2006 aneb učebnice daňového práva*. 8. aktualiz. vyd. Praha: VOX, 2006. 324 s. ISBN 80–86324-60–5.
- [10] VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2010*. 10. aktualiz. vyd. Praha: VOX, 2010. 355 s. ISBN 978–80-86324–86-9.

b) ostatní

- [1] *Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů* [online]. [cit. 2011–03-05]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>

- [2] *Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků* [online]. [cit. 2011–03-05]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravadani/>>

- [3] *Český statistický úřad Moravskoslezský kraj* [online]. [cit. 2011–03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/home>>

Seznam zkratek

aj.	a jiné
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
DZD	dílčí základ daně
FO	fyzická osoba
KZAM	klasifikace zaměstnání
max.	maximálně
např.	například
NČZD	nezdanitelná část základu daně
popř.	popřípadě
tab.	tabulka
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
ZD	základ daně
ZDP	zákon o dani z příjmů
ZTP/P	zdravotně tělesně postižený

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. 4. 2011

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Bulharská 1424/29
708 00 Ostrava-Poruba

